Opłata po cztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראָשען | הײנט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 187 | Łódź, Sroda 12 sierpnia 1931 r. | ניינטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואָך כ"ט מנחם אב תרצ"א | № 187

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

50 מיליאָן דאָלאַר פאַר פוילען

די הלואה זאָל געזיכערט ווערען מיט די הכנסות פון שפּירט-מאָנאָפּאָל

בערלין, 11. (ספּ. טעל.) אין די היגע פינאַנ־ציעלע קרייזען האָט זיך פערשפּרייט אַ קלאַנג, אַז ס'ווערען געפיהרט אונטערהאַנדלונגען צווישען דער פוילישער רעגירונג און אַ גרופּע אַמעריקאַנישע בענק וועגען אַ הלוואה פון 50 מיליאָן דאָלאַר, וועלכע זאָל גאַראַנטירט ווערען מיט די הכנסות פון שפּירט־מאָנאָפּאָל.

אין וואַרשא האָט מען ביז איצט נאָך נישט בעשטעטיגט די דערמאָהנטע ידיעה, וועלכע קומט אַוש פון בערלין.

א קאטאסטראפע מיט'ן פוילישן טארפעדא-שיף „מאזור"

גדיניאַ, 11־ (ספּ. טעל.) נעכטען אין אווענד האָט פּאַסירט אַן'אומגליקס־פאַל מיט דער פוילישער טאָרפּעדאָ־שיף „מאַזור", בעת שיס־איבונגען האָט די טאָרפּעדא־שיף „שלאָנזאַק" געשאָסען אויפ'ן „מאַזור", צוליב אַ נאָך נישט פעסטגעשטעלטער סיבה האָט איין טאָרפּעדא געטראָפען אין „מאַזור"

די בעשעדיגונג איז נישט קיין גרויסע און איבגיכעי ווצט „מאַזור" ווידער קענען שווימען אויפ'ן וואַסער.

פערקלענערט דעם דיסקאנטא-פראצענט אין דייטשלאנד

בערלין, 11. (טו) דאָס דירעקטאָריום פון דער רייכסבאַנק האָט היינט בעשלאָסען צו פער־קלענערן דעם דירעקטאָר־פּראצענט אין דער רייכס באַנק פון 15 אויף 10 פּראצענט און דער לאָמבאַרד־פּראצענט פון 20 אויף 15.

דערהרג'עט און פערברענט זיין געליבטע

בערלין. 11 (טו). אין קראמניץ ביי לינדאוו האָט אַנ'ארבייטער געשפּאָלטען דעם קאָפּ זיין געליבטער, דערנאָך זי אריינגעוואָרפען אין אַ שייער מיט שטרוי און אָנגעצונדען דעם שייער. דער אומגליקליכער קרבן, אויך אַ 22 יעהריגע ארבייטערין איז פערברענט געוואָרען אויף טויט.

אדורכצופיהרען די שטייער-רעפארמען

דאָס איז די אויפגאַבע פון נייעם וויצע-מיניסטער

וואַרשא, 11. (טעלעפאָניש) דער נייער וויצע פינאַנץ־מיניסטער ד"ר זאַוואַדזקי, וועלכער האָט שוין איבערגענומען זיין אַמט, האָט ערקלערט, אַז זיין אויפגאַבע איז אַדורכצופיהרען די רעפאָרם פון ד ישטייער־געזעצען. די נייע געזעצען וועלען אַריינ־געטראָגען ווערען אויף דער באַהענטסטער סעסיע פון סיים.

געוואלט בעגראבען אין א טרומנע מיט א צלם אויפ'ן יודישען בית-עולם

סקאנדאל בעת דער לויה פון יאקוב מארטקאוויטש

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש). היינט האָט די קאָרעטקע פון „חסד של אמת" געבראַכט אויפ'ן יודישען בית־עולם דעם טויטען קערפּער פון דעם ביכער־פערלעגער יאקוב מאַרטקאָוויטש, וועלכער איז ווי בעקאַנט, בײגאַנגען זעלבסטמאָרד. די פאַ־מיליע פון פערשטאָרבענעם האָט מיטגעבראַכט אַ קאַסטען, אין וועלכען מ'האָט געדאַרפט קובר זיין דעם מת, ווי גרויס איז אָבער געוועזן די איבער־ראַשונג פון די פאַרשטעהער פון דער חברה קדישה וועלכע האָבען דערזעהען אויפ'ן קאַסטען אַ גרויסען צלם ס'איז ענטשטאַנען אַ גרויסער סקאַנדאַל, וועלכער האָט אָנגענומען שאַרפע פאָרמען. ערשט נאָך אַנ'אינטערווענץ מצד דער קהלה האָט די פאַ־מיליע מספּים געווען, אַז דער צלם זאָל פערשמירט ווערען מיט שוואַרצען לאַק, דאַן איז פאָרגעקומען די לויה.

קופאָן № 28

2-טע סעריע
פון גרויסען
פּרעמיען-קאנקורס
— פון —
„נייעם פאלקסבלאט"

כדי זיך צו בעטייליגען אין פּרע־מיען־קאָנקורס איז גענוג צוזוי־שטעלען בלויז 30 קופּאָנען.

סאוויעטען ווילען אנטיילנעמען אין די לעמבערגער „טארגי ווסכאדניע"

לעמבערג, 11. (טעלעפאָניש) צווישען די סאָוויעטען און דער פערוואַלטונג פון די „טאַרגי ווסכאָדניע" קומען פאָר אונטערהאַנדלונגען וועגען אַנטייל פון די סאָוויעטען אין די טאַרגעס.

סאוויעטישע בעשטעלונגען אין דייטשלאנד

ווערען איבערגעוואָרפען קיין פראנקרייך

פאַריז, 11. (ספּ. טעל.) אין די נאָהענטסטע טעג ווערט ערוואַרט אין פּאַריז אַ מאָסקווער קאָמיס־יע פון 7 פּערזאָן, וועלכע דאַרפען פערטיילען די בע־שטעלונגען צווישען די פראַנצויזישע אינדוסטריעלער בראש פון דער קאָמיסיע שטעהט דער פאָלקס־קאָ־מיסאַר פאַר פינאַנצען פּיאַטאַקאָוו.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם שווערען קריזיס אין דייטשלאַנד קענען פיל בעשטעלונגען וואָס זענען געגעבען געוואָרען דייטשע פירמען נישט אויסגע־פיהרט ווערען אין טערמין, צוליב דעם האָט דער קאָמיסאַר פאַר אויסערן־האַנדעל מיקאָיאַן פער־אָרדענט צוריקצוציהען די דרינגענדע בעשטעלונגען פון דייטשלאַנד און זיי איבערגעבען פראַנצויזישע פירמען.

אויסער דיווירטשאַפטליכע מאָטיוען פון די דאָזיגע טראַנזאַקציעס האָבען די סאָוויעטען דערביי פּאָליטישע מאָטיוען. די סאָוויעטען ווילען אַזוי־אַרום צוזאָגען דאָס שליסען פון אַ נאָרמאַלען האַנ־דעלס־טראַקטאַט צווישען פראַנקרייך און די סאָוו־יעטען.

א שטארקע ערד-ציטערניש אין צענטראל-אזיען?

יענא, 11 (טו). די אָבסערוואַטאָריע אין יענא האָט נאָטירט אַ שטאַרקע ערד־ציטערניש, וועלכע איז פאָרגעקומען אַנ'ערך 5.500 קילאָמעטער ווייט, ס'האַנדעלט זיך וואַהרשיינליך וועגען אַ גרוי־סער קאַטאַסטראָפע, ווייל די אויפצייכנונגען זענען די שטאַרקסטע זייט ס'עקזיסטירט די אָבסערוואַ־טאָריע, מען איז זיך משער. אַז ס'האַנדעלט זיך וועגען אַנ'ערד־ציטערניש אין צענטראַל־אזיען.

ערד-ציטערנישען אין עסטרייך און אונגארן

ווין, 11. (ספּ. טעל.) פון ווין און בו־דאַפּעשט קומען אָן ידיעות, אַז אין דער אומגעגענד האָט מען היינט געפיהלט עטליכע אונטער־ערדי־שטויסען. די בעפעלקערונג לעבט אין שרעק.

די לויה פון ל. פרענקעל

וויצע-פארזיצער פון דער יוד. אגענץ

ניו־יאָרק, 11. (טעלעגראַפיש דורך יט"א) היינט איז דאָ פאָרגעקומען די לויה פון דעם וויצע־פאָרזיצער פון [illegible] יודישער אַגענץ פרענקעל, וועל־כער איז געשטאָרבען אין אייראָפּע און מ'האָט איהם אַהערגעבראַכט. אין דער לויה האָבען אַנטיילגענו־מען פיל פּראָמינענטע אַמעריקאַנער פערזענליכקיי־טען און יודישע כלל־טוער, ביים קבר האָט מספּיד געווען דעם פערשטאָרבענעם פעליקס וואָרבורג, וועלכער האָט אָנגעוויזען אויף די גרויסע פערדינס־טען פון פערשטאָרבענעם פאַר'ן יודישען כלל.

נאך דעם דורכפאל פון פלעביסציט אין פרייסען

וואס זאגט די פראנצויזישע און ענגלישע פרעסע

פאַריז, 11. (טו) די פראַנצויזישע פּרעסע קאָמענטירט ווייטער דעם רעזולטאַט פון פּלעביסציט אין פרייסען.

איינינע צייטונגען האַלטען, אַז דער דורכפאַל פון פלעביסציט איז אַ גינסטיגער פאַקטאָר אויפ'ן וועג פון אַ ווייטערדיגע דערנעהנטערונג צווישען דייטשלאַנד און פראַנקרייך, אַנדערע צייטונגען האַל־טען, אַז איצט איז ערשט געוואָרען אַקטועל דער וויזיט פון לאַוואַל און בריאַן אין בערלין.

לעאָ בלום פערלאַנגט אין „פּאָפּולער" אויסצו־נוצען די לאַגע. דער דורכפאַל פון פלעביסציט איז נאָך נישט קיין לעזונג פון דער פראַגע, ס'קענען ווידער ענטשטעהען שוועריגקייטען, דעריבער דאַרף אַלץ געטון ווערען כדי נישט צו פערלירען די פרוכ־טען פון דעם זיג פון דער פרייסישער דעמאָקראַטיע.

לאָנדאָן, 11. (טו) די גאַנצע פרעסע בעטאָנט מיט צופרידענהייט דעם אויסגאַנג פון פרייסישען פלעביסציט, אָנרופענדיג דעם דאָזיגען פאַקט אַלס זיג פון געזונדען שכל. פיל צייטונגען וואָרנען אָבער פון אַ צו גרויסען אָפּטימיזם.

„טיימס" שטעלט פעסט, אַז דער רעזולטאַט פון פלעביסציט דאַרף מען נישט האַלטען פאַר אַ פער־קלענערונג פון די נאַציאָנאַליסטישע איינפלוסען, ערשט די קומענדיגע וואַהלען צום פּאַרלאַמענט וועלען ערלויבען אַרויסצוגעבען אַנ'אורטייל וועגען די שטימונגען פון די ברייטע מאַסען אין דייטשלאַנד.

8-ונג, הירזשנער-כאלופניקעס!

היינט, מיטוואָך, דעם 12 אויגוסט 7 אין אָווענד קומט פאָר אין לאָקאַל פון האַנד־ווערקער פעראיין, וואָלטשאַנסקא 19

א פערזאמלונג

פון קירזשנער-כאלופניקעס

מיטגלידער און אויך כאַלופניקעס, וואָס געהערען נישט צו קיין שום פעראיין.

ט. א.: „לוין-אקציע". קומט פּינקטליך! די פאך-קאמיסיע.

הקהלה העברית בלודז

מודיעה מתוך אבל וצער אשר ביום א' שבוע זה נפטר בעיר סנדמש החדש ע"י שמשוניץ בשנת הـ62 לימי חייו

הוה"ח יצחק לבקוביץ ז"ל

משגיח ראשי דביה"מ דפה לודז

והובא שם לקבורה.

תנוחם משפחתו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

הילף ביי דער פעלקער=ליגע

בעט די עסטרייכישע רעגירונג צו בעקעמפען דעם קריזיס אין עסטרייך

גענף, 11. (טו) אויפ׳ן פאָרשלאַג פון דער עסטרייכישער רעגירונג, אַז די פעלקער־ליגע זאָל מיטווירקען צו בעקעמפען דעם שרעקליכען פינאַנציעלען קריזיס אין עסטרייך, האָט דער גענעראַל־סעקרעטאר אַרויסגעגעבען פאָלגענדע אפיציעלע מיטיילונג.

„דער גענעראַל־סעקרעטאַר פון דער פעלקער־ליגע האָט דערהאַלטען אַ בריף פון דער עסטרייכישער רעגירונג, אין וועלכען ס׳ווערט אָנגעוויזען אויף דעם שווערען ווירטשאַפטליכען קריזיס, וועלכען עסטרייך לעבט אַדורך אין די לעצטע חדשים און ס׳ווערט געזאָגט, אַז ס׳איז געקומען דער מאָמענט צו בעטען די פעלקער־ליגע, אַז זי זאָל אויספאָרשען דעם עסטרייכישען פינאַנציעלען און ווירטשאַפטליכען קריזיס אין עסטרייך און געפינען מיטלען צו בעקעמפען די שוועריגקייטען, אין צוזאַמענהאַנג דערמיט וועלען 2 פערטרעטער פון דער פעלקער־ליגע פאָהרען קיין ווין.

ווין, 11. (טו) „נייע פרייע פרעסע“ מעלדעט, אַז די עסטרייכישע רעגירונג גרייט צו אַלע דאָקומענטען, מיט וועלכע די פערטרעטער פון דער פעלקער־ליגע וועלען זיך דאַרפען בעקענען.

שרעקליכער מארד און זעלבסטמארד

די סיבה איז אַ ראמאַנטישע

לעמבערג, 11 (ספ. טעל.) אין לעזשאיטסק, האָט דער דאָרטיגער אַרבייטער אנדזשעי ברידאַק היינט ביינאַכט דערשאָסען די 25־יעהריגע סטודענטקע פון קראָקאווער אוניווערזיטעט מאַריא יאַראָש און דאַן אַליין בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

די סיבה פון מאָרד און זעלבסטמאָרד איז אַ ראָמאַנטישע.

רעאַליזירט דעם הובער=פלאַן

נעכטען אונטערגעשריבען דעם שלום=פּראָטאָקאָל

לאָנדאָן, 11 (טו) די קאָנפערענץ פון די עקספערטען, וועלכע קומט פאַר זייט דעם 17 יולי וועגען דעם פראַקטישען אדורכפיהרען דעם הובער־פלאַן און דעם אמעריקאַנישן פראַנצויזישען אפּמאַך, האָט היינט נאָכמיטאָג פערענדיגט די אַרבייט. 5 אַ זייגער איז אונטערגעשריבען געוואָרען דער שלום־פּראָטאָקאָל.

דער אונגאַרישער טייל פון פּראָטאָקאָל איז נאָך נישט אונטערגעשריבען געוואָרען.

—=:0:=—

בריאַן וועט דעמיסיאָנירען

ער ציהט זיך צוריק פון פּאָליטישען לעבען אויף אַ יאָהר

פּאַריז, 11. (ספ. טעל.) „פּטי פּאַריזיען“ מעלדעט, אַז דער געזונד־צושטאַנד פון מיניסטער בריאַן איז ווידער צופרידענשטעלענד.

אין די פּאָליטישע קרייזען שמועסט מען אָבער, אַז בריאַן האָט ענטגילטיג בעשלאָסען זיך צוריקצוציהען פון פּאָליטישען לעבען לכל הפחות ביז צו די נייע וואַהלען צום פּאַרלאַמענט, וועלכע וועלען פאָרקומען אין קומענדיגען יאָהר, מ׳האַלט, אַז אין צוויי חדשים אַרום וועט בריאַן שוין נישט זיין מעהר אויסערן־מיניסטער, מ׳ווייסט נאָך נישט צי זיין דעמיסיע וועט קומען פאַר דער סעסיע פון דער פעלקער־ליגע אָדער נאָך דער סעסיע. אַלס זיינע נאָכפאָלגער ווערען אָנגערופען דער איצטיגער פינאַנץ־מיניסטער פלאַנדען אָדער דער געוועזענער פּרעמיער טאַרדיע.

אַ שווערע קאַטאַסטראָפע מיט אַ מאָטאָציקל

2 קאַלישער דאָקטוירים זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען

קאַליש, 11. (ספ. טעל.) נעכטען אין אָוונט איז געשעהען אַ קאַטאַסטראָפע מיט אַ מאָטאָציקל, אויף וועלכען ס׳זענען געפאָהרען די צוויי קאַלישער דאָקטוירים פּיאָטראָווסקי און גאָדלעווסקי. ביידע דאָקטוירים זענען אַרויסגעוואָרפען געוואָרען אויפ׳ן שאָסיי און זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען. ד״ר פּיאָטראָווסקי איז שווער פערוואונדעט אין קאָפּ און ד״ר גאָדלעווסקי האָט צובראָכען דעם לינקען פוס. ביידע דאָקטוירים זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

עקסטרא=קופאָן!

די לעזער פון אונזער צייטונג בעקומען ביי דער קאַסע פון „פילהאַרמאָניע“

אַ ספּעציעלע הנחה

אויף אַלע פּלעצער אין פּאַרטער

דער קופּאָן איז גילטיג

היינט מיטוואָך און פרייטאָג

געענדערטע בעציהונגען צו „ספּעצן“

4 אינזשינירען בעקומען הויכע אויסצייכנונגען

ריגע, 11 (טו) דאָס פּרעזידיום פון „צ.ק.“ אין סאָוויעט־רוסלאַנד אונטערן פאָרזיץ פון קאַלינין האָט בעשלאָסען אויסצוצייכענען 4 סאָוויעטישע אינזשינירען מיט׳ן לענין־אָרדען.

דאָס איז שוין אַ רעזולטאַט פון דער געענדערטער בעציהונג פון די סאָוויעטען צו פאַכלייט און אינטעליגענץ, וואָס איז לעצטענס אָנגעזאָגט געוואָרען דורך סטאַלינען.

די אויסצייכנונגען האָבען בעקומען פּראָפעסאָר יושקעוויטש, לעבעדיעוו און די אינזשינירען קאַרזשאָווין און קראַוזע.

וועגען פונאַנדערלאָזען די קאָמוניסטישע פּאַרטיי

דיסקוטירט איצט די דייטשע רעגירונג

בערלין, 11 (ספּ. טעל.) אין די רעגירונגס־קרייזען ווערט איצט ערנסט דיסקוטירט די פראַגע, צי ס׳וואָלט נישט געווען נויטיג פונאַנדערצולאָזען די קאָמוניסטישע פּאַרטיי אין דייטשלאַנד צוליב די אָפטע טעראָר־פאַלען.

די פּרייסישע רעגירונג איז געגען דעם דאָזיגען פאָרשלאַג. צוליב דעם, וואָס די רייכס־רעגירונג קען נישט אַרויסגעבען אַזאַ פערבאָט אויף אייגענע הענד, מוז זי צוערשט קומען צו אַ פערשטענדיגונג מיט די רעגירונגען פון אַנדערע לענדער אין דייטשען רייך.

LEKARZ-DENTYSTA

Żytnicka-Kahanowa

powróciła

11 Listopada 9 (Konstantynowska)

telefon 133-53

DR. MED.

Jerzy SUDYA

ספּעציאַל־אַרצט פאַר עקזשער־ און פּויער־קראַנקהייטן

ZIELONA 30 זשעלאָנאַ

טעלעפאָן 115 27

נעמט אָן פון 5 ביז 7 נאָכמיטאָג.

מיינונגס-פערשידענהייטען אין ענגלישען פּאַרלאַמענט

מאַקדאָנאַלד פּלוצלינג צוריקגעקומען פון אורלויב

די ליבעראַלען דראָהען איבערצוגעהען אין אָפּאָזיציע

לאָנדאָן, 11 (טו) דאָס פּלוצלונגדיגע צוריקקומען פון מאַקדאָנאַלדען, וועלכער האָט געוואָלט אויף אורלויב, קיין לאָנדאָן, האָט אַרויסגערופען פערשידענע קאָמענטאַרען אין דער פּאָליטישער וועלט.

די צייטונגען מעלדען, אַז אין ענגלישען קאַבינעט קומען פאָר מיינונגס־פערשידענהייטען, וועלכע האָבען געצוואונגען דעם פּרעמיער צו איבעררייסען זיין אורלויב, דער אויסערן־מיניסטער הענדערסאָן זאָל זיין דער פיהרער פון דער אָפּאָזיציאָנעלער גרופּע אין ענגלישען קאַבינעט. די דאָזיגע גרופּע איז קאַטעגאָריש געגען פערקלענערען די אויסגאַבען אויף סאָציאַלע פערזיכערונגען. די דאָזיגע גרופּע האַלט אונטער דעם שטאַנדפּונקט פון די ענגלישע פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, וועלכע האַלטען, אַז די אָפּשפּאָרונגען ביי די סאָציאַלע פערזיכערונגען וועט ברענגען אַראָפּצודריקען דעם לעבענס־ניוואָ פון ענגלישען אַרבייטער.

„דיילי טעלעגראַף“ פערטייטשט דאָס צוריקקומען פון מאַקדאָנאַלדען מיט דער געשפּאַנטקייט אין די פינאַנציעל־ווירטשאַפטליכער סיטואַציע, דער פּרעמיער וועט היינט קאָנפערירען מיט דעם פינאַנץ־מיניסטער סנאָודען און מיט די פאָרשטעהער פון דער ענגלישער באַנק וועגען דעם אָפּשפּאָרונגס־פּראָגראַם.

אין די ענגלישע אַרבייטער־קרייזען וואַקסט די געגנערשאַפט געגען דער רעדוקציע פון די אונטערשטיצונגען פאַר אַרבייטסלאָזע.

פון דער אַנדער זייט האָבען אַ גרופּע דעפּוטאַטען פון דער ליבעראַלער פּאַרטיי בראש מיט לאָרד גריי ערקלערט, אַז זיי וועלען נישט מעהר קענען שטיצען מאַקדאָנאַלדס רעגירונג, אויב ס׳וועלען נישט אָנגענומען ווערען קיין ענערגישע מיטלען צו פערזיכערען דעם גלייכגעוויכט פון בודזשעט.

100 טויזענד מאַרק בעלוינונג

פאַר ענטדעקען די אָנפאַלער אויפ׳ן צוג בערלין-באַזעל

בערלין, 11 (ספּ. טעל.) די באַהן־דירעקציע האָט אין פערשטענדיגונג מיט דער רעגירונג בעשטימט אַ בעלוינונג פאַר ענטדעקען די פערברעכער, וועלכע האָבען אָרגאַניזירט דעם אַטענטאַט אויף דעם שנעל־צוג בערלין—באַזעל, אויף 100 טויזענד מאַרק.

די הויכע בעלוינונג בעווייזט, אַז אין די רעגירונגס־קרייזען האַלט מען, אַז דער דאָזיגער אַטענטאַט איז אויסגעפיהרט געוואָרען דורך זעהר מאַסגעבענדע ספּערען.

אויפ׳ן אָרט פון פערברעכען איז אַרויסגעשיקט געוואָרען אַ ספּעציעלע אויספאָרשונגס־קאָמיסיע, אין וועלכער ס׳געהען אַריין די הויפּט־בעאַמטע פון דער בערלינער קרימינאַל־פּאָליציי.

פון די ערקלערונגען פון די עדות שטעלט זיך אַרויס, אַז דעם אַטענטאַט האָבען אויסגעפיהרט צוויי, אָדער דריי מענשען, וועלכע זענען נאָך דער קאַטאַסטראָפע ענטלאָפען מיט אַן אויטאָ.

—=):0:(=—

שייטלען

מיט פּאַריזער שרינדען

ווי אויך פּערטיגע שייטלען

ווערען ערשטקלאַסיג און רעיעל אויסגעאַרבייט

צו בילינגע פּרייזען

ביי קערש, סקווערנאַ 15

לינקע אָפיצינע, 1־שטער שטאָק.

מאַשין=מצות

ווערט געבאַקען אַלע טאָג פרישע און דינע

ווי אויך מצה־מעהל אייער־פערפעל

און סובאַרקעס לויט קאַרלסבאַדער סיסטעם

מיר עמפּפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוטע קאַנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער

איבעראַל בעוואוסטער צוקערביע

ב. וויינבערג

38 פּיעטריקאָווער 38

:-: טעלעפאָן 143-82. :-:

אכטונג! עס ווערען אויך אַרויסגעגעבען פריהשטיקען, אווענד־ברויטען

ווי אויך יאַרסקע מיטאָגען

„NOWE SŁOWO"

Pismo codzienne. Organ Narodowego Żydowstwa w Polsce.

Komitet redakcyjny:

Dr. J. Dawidsohn, I. Grünbaum, Dr. I. Schipper i A. Goldberg.

Naczelny redaktor: Dr. A. Insler.

Wielki żydowski dziennik stołeczny w języku polskim.

Poważny, aktualny i ciekawy.

Specjalni korespondenci w Paryżu, New Jorku, Londynie, Berlinie, Genewie, Wiedniu, Jerozolimie i Tel-Awiwie.

Pierwszorzędna służba informacyjna.

Dodatki: gospodarczy, literacki, popularno-naukowy, kobiecy, akademicki, sportowy i „Nowe Słowe dla Młodych".

„Nowe Słowo" zasilają najwybitniejsze pióra publicystyczne.

Codziennie 8 stron; w niedzielę 12 stron.

Cena egzemp. w dnie powszednie i święta 20 gr. Abonament mies. 6 zł.

Najlepsza okazja dla ogłoszeń handlowych i przemysłowych.

Adres redakcji: „Nowe Słowo", Warszawa, Nowy Świat 47, tel. 254-55; skrz. poczt. 540. Adres administracji: Warszawa, Nalewki 2a.

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE, CZYTAJCIE I ROZPOWSZECHNIAJCIE „NOWE SŁOWO"!

אַנאָנסען אין „נייעם פאָלקסבלאַט“ האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג

גאַסטראָלען פון דער

ווילנער טרופּע

XVI יאָר — XVI יאָר

15=יעהריקער יובל=טורנע אָנפ. מ. מזאה.

לאָדזשער שטאָט-טעאַטער

היינט מיטוואָך, 9 אַ זייגער אין אָוונט

יובל=פאָרשטעלונג

„200.000“

(דאָס גרויסע געווינס)

פאָלקס־שפּיל אין 4 אַקטען ∴ פון שלום עליכם

פּערזאָנען:

שימעלע סאָראָקער — שמחה נאַטאַן

עטי מעניע — העלענע גאָטליב

בײלקע — אסתּר גאָלדענבערג

מאָטעל קאַמאַי — גרשון לעמבערגער

קאָפּעל פּאַלבאָן — משה פּאָטאָשינסקי

סאָלאָווייטשיק — שמואל לאַנדוי

פּערל די מוטניטשקע — נעמי נאַטאַן

קאַלמאַן — נחום מעלניק

ווינדאָראָמשיק — נחום מעלניק

יוכבר די סויד — דבורה ראָזענבלום

הימע פּאָרב — שבתי בליאַכער

אָסקאַר סאַלאָמאָנאָוויטש פון נערטרודע וולאַדימיראָוונאַ פון סאָלאָמאָן אָסקאָראָוויטש פון רובינשטיין מענרעל דער לאַקיי

רעזשי: י. ראַטבוים. דעקאָר. און קאָסטיומען: אַנדזשיי פּראָנאַשקאַ מוזיק: ה. כאָן. דיריגירט: דוד ביינעלמאַן. לידער־טעקסטן: מ. בראָדערזאָן. טענץ: לאה ראַטבוים

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 12 אויגוסט 1931

די בשורה פון רוהיגקייט

אין דער צייט, ווען יודען אין דער גאנצער וועלט פייערן אקאדעמיעס נאך די קדושים און גבורים פון די פאר צוויי יאהר'יגע טראגישע עקסצעסן אין א"י, האבען אונז פרייטאג אלע בלעטער געמאלדען, מיט קידוש־לבנה־קעפ, אז אין „א"י איז רוהיג".

די דאזיגע רוהיגקייט האט ארויסגערופען אין יודישע הערצער א שארפע אומרוהיגקייט. אויב מ'מעלדעט אין א ביולעטין, אז צום הויך־קאמיסאר איז בעפרידיגענדיג, איז עס דאך א סימן, אז יענער איז א שווערער חולה.

און אין דער אמת'ן ווערט אין דער ידיעה דערצעהלט, אז דער גאנצער ישוב איז ארומגעכאפט פון א שרעקליכער אימה, אז צום הויך־קאמיסאר הערען נישט אויף צו לויפען דעלעגאציעס און ער האלט כסדר אפ קאנפערענצען און אז דאס לאנד געפינט זיך אין פולער בעוואפענטער צוגרייטונג.

אלץ צוליב דער אראבישער העצע אין שייכות מיט די געוועהר־קאסטענס, וואס שטעהען פערשלאסענע אין די יודישע קאלאניעס. גרייט על כל צרה שלא תבוא.

פערשטעהט זיך, אז דאס אליין איז נישט די סיבה פונ'ם טומעל. ווארום סוף כל סוף האבען דאך די אראבער נישט מורא פאר א יודישען אנפאל און די קאסטענס וועלען דאך פון זיך אליין נישט אויסשיסען!

די סיבה איז, ווייל די אראבער ווילען אויף די יודען אנפאלען, ווילען זיי איינארדענען אזוינע שחיטות, ווי פאר צוויי יאהרען און נאך אפשר מעהר אכזריותדיגע — זענען די קאסטענס א שטער אין די פלענער.

און אויפגערייצט זענען ד' יאראבער צוליב דער ענגלישער פאליטיק, צוליב'ן ענטוויקלונג־פלאן, וועלכען מ'הויבט שוין אן פערווירקליכען. אט דער פלאן, וואס יודען בעטראכטען איהם פאר זייער אנ'אומגינסטיגען און א טייל ציוניסטען אגיטירען אפילו פאר באיקאטירען איהם און נישטמיטארבייטען מיט'ן קאמיסאר, איז, לויט דער אראבישער העצע, איינגאנצען געווענדעט געגען זיי און לטובת די ציוניסטישע אספיראציעס.

לויט'ן דאזיגען פלאן וועט דער בעשטימטער קאמיטעט דארפען צוגרייטען א רשימה פון די אראבער, וואס זענען דורך די יודען בעזייטיגט געווארען פון זייער ערד און האבען נישט קיין אנדער ערד, אדער בעשעפטיגונג; אזוינע אראבער וועלען בעקומען ענטשעדיגונג און אויך ע"ד. אבער איינציגער פאל בעזונדער וועט מוזען קאנטראלירט ווערען דורכ'ן קאמיטעט, אין וועלכען אראבער און יודען וועלען זיין גלייך פערטראטען. און אזוי ווי די אראבער האבען דאך פאר זייער ערד געקריגען גוט בעצאהלט וועט נישט שווער זיין צו בעווייזען, אז די גאנצע מעשה וועגען די ארויסגעשטויסענע און פעראומגליקטע אראבער איז א מיטאס.

פערהאן אויך פונקטען, אז פון דער הלוואה דארפען געגעבען ווערען קרעדיטען אראבישע און יודישע פערמערס, אז פון דעם געלד דארף מען אויך מעלאריזירען אומקולטיווירטען באדען, חוץ דעם איז דארט פערהאן א פאסוס, וואס איז נישט גאנץ פערשטענדליך, אז דער דירעקטאר (פונ'ם ענטוויקלונג־פלאן) דארף וואס גיכער אויספארשען, וואסער מלוכה, אדער אנדער לאנד, איז מעגליך צו קריגען פאר א געדיכטען יודישען ישוב אין איינקלאנג מיט די הבטחות פונ'ם מאנדאט.

יודען זענען פון אזא דער פראגראם נישט צופרידען, ווייל דא איז אלץ אזוי פערטונקעלט און פערשלייערט, אז ביי א שלעכטען ווילען קען פון די אלע ווערטער זיך אויסלאזען א זייפבלאז. פונדעסטוועגען האט די אגענץ, צוליב פאליטישען טאקט און נישט האבענדיג קיין אנדער ברירה, אויסגעדריקט איהר צופרידענהייט און איהר גרייטקייט מיטצוארבייטען.

די אויפגעהעצטע אראבער אבער בעמען אן שאטענס פאר בערג, האלבע ווערטער פאר גאנצע מעשים און זענען גרייט צו פערגיסען מיט יודיש בלוט די מינדסטע האפנונג אויף וויטערדיגער ארבייט אין זיבען פונ'ם מאנדאט, וועלכען זיי ווילען נישט אנערקענען. אט דערפאר זענען די געוועהר־קאסטענס זיי א דארן אין אויג.

און אין א"י איז רוהיג, וואס־וואס, באר ווייטערדיגע שחיטות געהען אוודאי נישט אריין אין דער פראגראם פון דער מאנדאטאר־מאכט. בעשטעטיגט זי די רעכט פון יודען אויף אליינבעשיצונג און נעמט אן אויך אייגענע מיליטערישע און פאליצייאישע שוץ־מיטלען.

אבער די רוהיגקייט איז ווי אויף א בית־הקברות אויף וועלכען ס'איז נישטא קיין לעבען און שאפען.

ס'דארף עפעס געטון ווערען, כדי אז נאך דער רוהיגקייט זאל קענען קומען א פרידליכקייט, וועלכע זאל סטימולירען צו אויפבוי און ענטוויקלונג פון דער לאנד.

די טריט פונ'ם דאזיגען שלום הערט מען נאך נישט און ס'איז דעריבער קיין חידוש נישט, וואס אונזערע הערצער זענען הערוויל פול מיט אומרוה.

פ. ס.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8–11 זי״ פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום־טוב פ 9–1 פארמ.
[illegible] פאר פרויען.

דער מינדערהייטס־קאנגרעס

דעם 29. אויגוסט עפענט זיך אין זשענעווע דער 7־טער קאנגרעס פון די ארגאניזירטע נאציאנאלע מינדערהייטען אין איראפע.

12 יאהר זענען אוועק צייט דער שלום־קאנפערענץ אין פאריז, וואו לויט ווילסאנס פארשלאג איז אונטערגעשריבען געווארען דער טראקטאט וועגען רעכט פאר די נאציאנאלע מינדערהייטען, ווילסאן האט געשטרעבט אויפ'ן וועג פון מינדערהייטס טראקטאטען אונמעגליך צו מאכען די אונטערדריקונג פון די מינדערהייטען און צו שאפען אזעלכע יסודות, וועלכע זאלען מעגליך מאכען די ענטוויקלונג פון די נאציאנאלע קולטורען אין די נאציאנאלע מלוכות — יסודות, וועלכע דארפען ליקווידירען די כל'ערליי שטרייטען און קאנפליקטען פון וועלכע עס ענטשטעהען אומאפהענגיגקייטס שטרעבונגען.

דער מינדערהייטס־טראקטאט, וועלכער וואלט געקענט רעגולירען די מינדערהייטס־פראגע א״ז, ליידער, געבליבען בלויז א פרומער וואונש, א חוץ אין לעטלאנד און עסטלאנד.

עס איז דעריבער געווען א גליקליכער געדאנק פון די פארלאמענטארייער פון די מינדערהייטען אין עטליכע מלוכות צו שאפען אן אייגענע ארגאניזאציע, וועלכע זאל אנווייזען די מיטלען צו רעאליזירען נאציאנאלע אויטאנאמיעס און צו בעשיצען די רעכט פון די מינדערהייטען.

במשך די 6 יאהר פון איהר עקזיסטענץ האט די מיה־פולע ארבייט פון דער ארגאניזאציע בעוויזען, אז מען קען רעגולירען די מינדערהייטס־פראגע אייבהאלטענדיג די לאיאליטעט לגבי דער מלוכה.

דער מינדערהייטס־קאנגרעס האט קיינמאל נישט בעריהרט קיין פראגען, וועלכע געהען ארויס מחוץ די ראמען פון די פארהאנענע מלוכות. מען האט אפילו אויסגעמיטען צו בעהאנדלען דעם מצב פון די מינדערהייטען אין די בעזונדערע לענדער, כדי נישט ארונטערצופאלען אונטערן חשד, אז דער קאנגרעס ווערט אויסגענוצט פון איין מלוכה געגען דער אנדערער, כדי איהר אונטערצושטעלען א פיסעל און בעשולדיגען איהר ספעציעל אין עובר זיין אויפ'ן מינדערהייטס – טראקטאט.

ערשט אויפ'ן קינפטיגען קאנגרעס וועט פארגעשטעלט ווערען א בעריכט וועגען מצב פון די מינדערהייטען אין די בעזונדערע מלוכות, דערביי וועט מען בעהמען אלס ביישפיל די געזעצגעבונגען פאר די מינדערהייטען אין עסטלאנד.

די דאזיגע קליינע באלטישע מלוכה האט רעגולירט די מינדערהייטס־פראגע אויף אזא אידעאלען אופן, אז די מינדערהייטען לעבען דארט אין פולער הארמאניע מיט דער מעהרהייט און צוזאמען מיט איהר ארבייטען זיי לטובת דער עסטלענדישער מלוכה.

די אוסטאוועס וועגען נאציאנאלע אויטאנאמיע אין עסטלאנד קענען דינען אלס ביישפיל פאר אנדערע מלוכות, ווי אזוי מען דארף און מען קען פילעדיגען די מינדערהייטס – פראגען לטובת די מינדערהייטען.

גוט טוט דעריבער דער קאנגרעס, וואס אלס אויסגאנגס־פונקט פון דער „דיסקוסיע אויף דער טעמע וועגען מצב פון די מינדערהייטען נעהמט ער די אויטאנאמיע אין עסטלאנד, ווילענדיג אזוי־ארום ווייזען א וועג פאר א פראקטישע לעזונג פון דער דאזיגער ברענענדיגער פראגע פאר פיל אייראפעאישע מלוכות.

דער צווייטער פראבלעם פון קאנגרעס איז די ענטוואפנונגס־פראגע. די ענטוואפנונגס – אקציע קען ווער'ען א ישועה פאר דער מענשהייט דעמאלט אויב די ענטוואפנונג וועט קומען אויך אויפ'ן מינדערהייטס־געביט.

כל־זמן אין אייראפע וועלען עקזיסטירען 40 מיליאן אונצופרידענע בירגער פון די מינדערהייטען, איז שווער צו גלויבען, אז די ענטוואפנונג זאל פערהיטען אייראפע פון נייע מלחמות.

מיר יודען, פונאנדערגעשפרייט איבער דער גאנצער וועלט, זייענדיג אומעטום נאר א מינדערהייט, זענען פון צעהנדליגער יאהרען פיאנערען אין קאמף פאר רעכט און בעסערע עקזיסטענץ פאר ד' מינדערהייטען. עס איז גענוג צו דערמאהנען בלויז, אז א דאנק אונז זענען רעאליזירט געווארען די בעשלוסען וועגען שוץ פאר די מינדערהייטען צום בערלינער טראקטאט פון יאהר 1871.

די אמעריקאנער יודען האבען די ערשטע אויפמערקזאם געמאכט ווילסאנען אויף דער נויטיגקייט ארומצורעדען די מינדערהייטס־פראגען אויף דער שלום־קאנפערענץ אין יאהר 1919. עס איז אויך כדאי צו דערמאהנען די ווערטפולע ארבייט פונ'ם קאמיטעט פון די יודישע דעלעגאציעס אונטערן פארזיץ פון נחום סאקאלאוו און לעא מאצקין, די דאזיגע פאקטען בעווייזען קלאר ווי ווייט מיר יודען זענען פעראינטערעסירט, אז די מינדערהייטס־פראגע זאל ענדליך רעגולירט ווערען אינ'ם גייסט פון די פרינציפען פון מינדערהייטס־טראקטאט עס וועט דעריבער נישט אויפהערען צו זיין אויך אונזער זארג, אז די דאזיגע פרינציפען זאלען רעאליזירט ווערען אין אלע מלוכות.

דר. ס. געלבער.

דייטשלאנד'ס נייינטער אויגוסט

אין צייטען פון רעוואלוציעס און איבערקעהרענישען טיילען זיך ארויס בעשטימטע טעג און דאטען, וועלכע סימבאליזירען מיט זיך א גאנצע תקופה. א גאנצע געשיכטליכע עפאכע. דייטשלאנד לעבט איבער זינט דער קריג, בפרט אבער זינט דעם יאהר 1918, דעם איבערבוי פון זיין גאנצער פסיכישער און פיזישער סטרוקטור.

דער טאג פון ווערסאלער אפמאך, דער טאג פונ'ם ראפאלא־אפמאך, דער לאקארנא־טאג, די רורא־אקופאציע, דער דאויס־פלאן, דער יאנג־פלאן, שטרעזעמאנס אויפשטייג, שטרעזעמאנס טויט. דאס אלץ און נאך מעהר, זענען טעג וועלכע סימירען אדער ברענגען דעם אנזאג פון א גאנצער תקופה.

היסטארישע טעג האט דייטשלאנד איבערגעלעבט אין די לעצטע חדשים. ברינינג און קורציוס אין טשעקערס ביי מאקדאנאלד, הובער־בשורה, ברינינג און קורציוס אין פאריז, מאקדאנאלד און הענדערסאן אין בערלין, דער באנקראט פון דער דאנאט־באנק, דער ויברח פון די דייטשע קאפיטאלען קיין אויסלאנד, דער ווירטשאפטס־מאראטאריום – דאס אלץ זענען סך־הכל'ס פון איינצעלנע קאפיטלען אינ'ם שווערען ביטערען ווירטשאפטס־פראצעס. איין איוב־געשעהעניש יאגט איבער דאס צווייטע. שווארצע געשיכטע־בלעטער וואקסען־אויף ווי שוועמלעך נאכ'ן רעגען. דערווייל איז איין צרה אלץ שווערער ווי די צווייטע צרה און דערווייל זעהט מען נאך נישט דעם טרוקענעם ברעג.

דער שווערסטער טאג אבער איז געווען דער 9־טער אויגוסט. דער 14־טער סעפטעמבער פון יאהר 1930 איז געווען די ערשטע אנזאהערעניש. די פאשיסטיש־רעוואלוציאנערע רעכטע נאציאנאליסטען האבען געהאט ביי די וואהלען אין דייטשלאנד א געוואלטיגען נצחון. נישט נור אין דייטשלאנד, נור אין דער גאנצער וועלט איז מען געווארען פערציטערט פאר די קומענדיגע טעג. היטלער איז געווארען אין דייטשלאנד די צענטראלע פיגור, דער קומענדיגער כח, דער שארפער שניידיגער קאנטור פון א דיקטאטור. די נאציאנאל־סאציאליסטען האבען פראקלאמירט אין דער וועלט, אז זיי וועלען נישט צאהלען קיין רעפאראציעס אז זיי וועלען סאציאליזירען דעם גרויס האנדעל, אז זיי וועלען צעשמעטערען די ווארען־הייזער, אז זיי וועלען צוריקברענגען אויף דעם וועג דייטשלאנד'ס גרויסקייט פון ווילהעם'ס צייטען.

יאהרען לאנג האט שטרעזעמאן נאכ'ן קריג אויסגעטראטען דעם וועג פון סאלידארישקייט מיט דער וועלט. זיין לעבען האט ער אוועקגעגעבען פאר דעם צונויפבינד פון דייטשלאנד מיט די אמאליגע שונאים אין די ענטאנט־מלוכות. ער האט אריינגעבראכט דייטשלאנד אין פעלקער־בונד, מען האט בעקומען צוטרוי צו דייטשלאנד'ס עהרליכקייט און דייטשלאנד האט בעקומען א גרויסע דעה אויף דער אינטערנאציאנאלער וועלט־פאליטיק.

דייטשלאנד'ס שטארקסטער סלופ איז פרייסען. דארט האבען די הערשאפט די סאציאל־דעמאקראטען. בראון און סעווערינג רעגירען מיט א שטארקער האנד. מיט אן אייזערנעם ווילען בעשיצען זיי די דעמאקראטיע. כל זמן פרייסען איז דעמאקראטיש קען אין דער דייטשער מלוכה נישט האבען קיין שליטה דער פאשיזם און די רעאקציע. מחמת דעם מוז ברינינג זיך היינט נאך אנשפארען אויף די סאציאל־דעמאקראטען און אויף די שוואכע דעמאקראטיש־בירגערליכע עלעמענטען. מחמת דעם האט ברינינג נאך נישט חתונה געהאט מיט היטלער'ן און מיט הינדענבורג'ן. דורכ'ן זכות פון דייטשלאנד'ס דעמאקראטיע האט מען דערוויל געראטעוועט די דייטשע רעפובליק מיט איהר פרייער קאנסטיטוציע און איהר פרייען לעבען, נישט קוקענדיג אויף אלע דיקטאטארישע נויט־תקנות און טאג־טעגליכע גזרות.

כדי צו פערנעהמען גאנץ דייטשלאנד, מוז מען קודם־כל אראפווארפען דעם דעמאקראטישען רעושים אין פרייסען. דאס שפיל קומט שוין פאר זייט מעהרערע חדשים. ביז אהער איז מען געווען זיכער, אז פרייסען וועט זיין גענוג שטארק און פעסט, כדי צוריקצושטויסען דעם שונא, וועלכער האט זיך אויף איהר אנגערוקט מיט אזא געפעהרליכען גרימצארן.

ווער איז שולדיג אין דעם באנקראט פון דער באנק? וואו ליגט די סיבה פון דעם, וואס דער קליינער קרעמער, בעל־מלכה און מיטעלער בעלעבאס קען נישט ארויסקריגען פון די בענק זיינע אפגעשפארטע פאר גראשענס? פארוואס פערגרעסערט זיך מיט יעדען טאג די ארבייטסלאזיגקייט? דער פשוט'ער דייטש זעהט פאר אלץ נאך איין סבה. איין טעם: מען האט אוועקגעגעבען די גאנצע דייטשע אוצרות פראנקרייך און ענגלאנד מען האט זיי געצאהלט מיליאנען רעפאראציעס און מען האט אויסגעזויגען פון דייטשלאנד דעם לעצטען ביסעל סאק און די לעצטע ענערגיעס. שולדיג אין אלע צרות איז די רעגירונג. אראפווארפען מוז מען בכן די היינטיגע רעגירונג און קודם־כל די רעגירונג אין פרייסען. דער בירגער איז פערביטערט. דער ווירטשאפטס־קריזיס ריהרט־אן דעם לעבען פון זיין משפחה, זיין מיטאג, זיין וועטשערע, זיין „שאפען" ביר. ער וויל נעהמען נקמה און דער נקמה־טאג איז ענטשטאנען פאר דער טיר: „דער 9. אויגוסט 1931".

די קאמוניסטען האבען צוערשט נישט מסכים געווען אויף דער בעטייליגונג אין דער אפשטימונג קעגען דער פרייסישער רעגירונג.

שפעטער אבער האבען זיך די קאמוניסטען מיישב געווען. היטלער און הוגענבערג וועלען מאכען א חורבן פון דייטשלאנד, פון דייטשען קאפיטאל, פון דער דייטשער ווירטשאפט, פון דייטשלאנד'ס חשיבות אין דער וועלט און פון דייטשלאנד'ס פראדוקטיווע כחות. אויף די חורבות פון דער אלטער וועלט וועט אויפוואקסען דער נייער קאמוניסטישער גן־עדן. אזוי זענען די קאמוניסטען געקומען צו דעם אויספיהר מבטל צו מאכען דער פריהעריגען פארטיי־בעשלוס און צו פראקלאמירען דעם לאזונג, אז אלע קאמוניסטען זאלען זיך בעטייליגען אין דער פאלקס־אפשטימונג פון 9. אויגוסט.

דער 9. אויגוסט איז געווען דער גורל פון דייטשלאנד'ס לעבען. ס'האט געקאנט פאלען די גאנצע היינטיגע דייטשע מלוכה

געווארען איז אנדערש, דאס דייטשע פאלק האט זיך נישט געוואלט אריינלאזען אין אוואנטורעס.

ה. ב.

געראטעוועט א פרנסה־מקור פאר טויזענטער יודען אין לעטלאנד

ריגע (יט"א) א דאנק דער אינטערווענץ פון יודישען דעפוטאט רובין איז געלונגען אפצוראטעווען א פרנסה־מקור פאר טויזענטער יודען אין לעטלאנד. די רעגירונג האט געפלאנט ארויפצולייגען א גרויסען אקציז אויף אלע זיסיגקייט־אויס־ארבייטונגען. די זיסיגקייט־אינדוסטריע אין לעטלאנד געפינט זיך דער עיקר אין יודישע הענד און אין איהר זענען בעשעפטיגט א סך יודישע ארבייטער, יודישע האנדעלס־אנגעשטעלטע א. א. אין דער פראווינץ געפינט זיך דער האנדעל מיט זיסיגקייט איינגאנצען אין יודישע הענד.

מיט'ן ארויפלייגען דעם גרויסען אקציז וואלט דער דאזיגער אינדוסטריע־צווייג געמוזט אונטערגיין. דאס האט דעפ. רובין אויך אנגעוויזען בעת זיין אינטערווענץ און נאך לענגערע פערהאנדלונגען האט די רעגירונג דעם געזעץ־פראיעקט צוריקגעצויגען.

—=[][][]=—

די הכנסות פון מונקאטשער רבי

פראג, (יט"א) דער מונקאטשער רבי הרב שפירא האט די טעג בעקומען אנ'אויפפאדערונג צו בעצאהלען 25500,000 טשעכישע קראנען פאר שטייערן. די הכנסות פון מונקאטשער רבי ווערען דורכ'ן שטייער־אמט אפגעשאצט אין דער הויך פון א מיליאן קראן יעהרליך. אין דער סומע ווערט נישט אריינגערעכענט די פענסיע, וואס ווערט אויסגעצאהלט דעם רבי'ן דורך דער מונקאטשער קהלה.

בעלגישער קאנסול אין יוגאסלאוויען א יוד

בריסעל, (יט"א) דער בעלגישער אויסערן־מיניסטער האט בעשטימט אלס בעלגישען קאנסול אין ניש, יוגאסלאוויע דעם יודישען סוחר גאלדשטיין.

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזשער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

מיטוואָך
12
כט
מנחם אב תרצ"א

אויגוסט
זון-אויפגאַנג 4.07
זון-אונטערגאַנג 7.12

די סעזאָן-אַרבייטער אין מאַגיסטראַט

אומגינסטיגער ענטפער פון מאַגיסטראַט אויף די נייע פאָדערונגען

(2) נעכטען האָט זיך אין מאַגיסטראַט גע־מאָלדען אַ דעלעגאַציע פון סעזאָן־אַרבייטער, וועל־כע איז אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן פּרעזידענט זשעמיענצקי.

אין דער דעלעגאַציע זענען אַריין פאַרשטעהער פון „פּראַצאַ“, קלאַסען־פאַראיין און כאַדע.

די דעלעגאַציע איז אַרויסגעטראָטען מיט אַ פאָדערונג צו בעשעפטיגען די סעזאָן־אַרבייטער 5 טאָג אין דער וואָך, (נישט אויף 4) און, אַז דער פינפטער טאָג זאָל בעלוינט ווערען נישט מיט מזומן געלד, נאָר מיט קויהלען, וואָס וואָלטען צונויף־געקומען די אַרבייטער אויף ווינטער. חוץ מזה ווילען די אַרבייטער מיט'ן פינפטען טאָג אָפּאַר־בייטען די שטרייק־צייט.

דער שטאָט־פּרעזידענט האָט געענטפערט דער דעלעגאַציע און צ. א. געזאָגט פאָלגענדעס:

— דער מאַגיסטראַט פאַרשטייט אויסגעצייכענט די לאַגע פון די אַרבייטער, און ער ווענדט אָן אַלע כוחות, כדי צו שאַפען פאַר זיי וואָס בעסערע עקזיסטענץ־מעגליכקייטען. איצט אָבער קאָן מען נישט באַקומען אַפילו די אַרויסגעשטעלטע בע־שיידענע פאָדערונגען פון (די אַרבייטער, מחמת דורכ' וְפערזיכערען די אַרבייטער 4 טעג, אבששאט 3, און דאָס צוריק־גלייכשטעלען די לויִנען, האָט דער מאַגיסטראַט געגעבען דעם מאַקסימום פון דעם, וואָס ער האָט געקאָנט.

אגב האָט פרעז. זשעמיענצקי צוגעזאָגט, אַז ער וועט זיך מיט כל הכוחות בעמיהען, אַז די אַרבייטס־צייט ביי די סעזאָן־אַרבייטען זאָל זיך וואָס לענגער ציהען.

ר' אזט זיך וואויל גייז כיר המלך

און איז אַלייז אַ קבצן גדול ונורא

(2) נעכטען ביינאַכט איז אין רעסטאָראַן „פּיקאַדילי“ (זאַוואַדזקאַ 1) געקומען אַ גאַסט מיט אַ זעהר שייגער „נאַסטיכע“ אויסגעפּוצט אין עסיג און אין האָניג, און מ'האָט זיך אַוועקגעזעצט עסען און קוקען דעם שיינעם פּראָגראַם, מיט די נאַקעטע טאַנצענדיגע יפת תואר'ס...

אַז מען האָט זיך געהאַט גוט אָנגעגעסען און אָנגעטרונקען און דאָס אויג מיט'ן מאָגען זענען געוואָרען זאַט, איז געקומען דער קעלנער און דערלאַנגט, ווי דער שטייגער איז, דעם חשבון־המאָגען, וואָס האָט בעטראָפען 154 זלאָטעס.

דער גאַסט האָט געבעטען דעם קעלנער אַ קאַפּעטשקע צוּוואַרטען, און האָט זיך אויסגעזוכט אַ פּאַסענדען מאָמענט, כדי צו ווערען אַ האָז...

דאָס איז איהם אָבער נישט געראָטען, ווארום די באַלעבאַטים פון „פּיקאַדילי“ האָבען דעם קאָפּ אויף דער רעכטער זייט, און אַז ער האָט געפּרובט צו מאַכען די ערשטע שריט, האָט מען איהם מיט פּאַראַד פאַרהאַלטען:

— סטייטש? ווי שיקעוועט זיך עס?.. און די 154 גילדען ווער וועט בעצאָהלען?

האָט וולאַדזשימיעזש קאַפּידלאָווסקי (אַזוי הייסט ער) פון גראַמאַדזקע 6 ערקלערט, אַז ער האָט נישט קיין געלד, און נישט זיין טאַטע האָט געהאַט, און נישט זיין זיידע האָט געהאַט.

דערפאַר האָט נעבעך די „נאַסטיכע“, זיין פריינדין בעקומען אַ היסטערישען אַנפאַל, מחמת דער חרפה ובושה, וואָס איהר פריינד האָט איהר אָנגעמאַכט פאַר דער גאַנצער „מענטשהייט“ אין די אויגען.

אינטער די קלאַנגען פון דעם אויסגעצייכנ־טען דזשאַז־אָרקעסטער, האָט מען דעם בחנם־פרעסער געמאַכט אַ פּראָטאָקאָל, וואָס וועט זיכער ווירקען ווי ריצען־אייל.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ש. יאַנקע־לעוויטש (אַלטער מארק 9), ל. שטעקעל (לימאַ־נאָווסקיעגאָ 37), ב. גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטשאַ 6), ס. האַמבורג (גלובנאַ 50), ל. פּאַוולאָווסקי (פּיעט־ריקאָווער 307), א. פּיאָטראָווסקי (פּאָמאָרסקאַ 91).

ערב דער עלעקטריפיקאַציע

פון כאָינע

(2) לויט ווי מען אינפאָרמירט אונז פון דער דירעקציע פאַר עפענטליכע אַרבייטען, ווערט בקרוב דערוואַרט די הסכמה פון מיניסטעריום פאַר עפענט־ליכע אַרבייטען אויף אַדורכצופיהרען די עלעקטרי־פיקאַציע פון כאָינע דורך דער לאָדזשער עלעק־טראָווניע.

אַ שרעקליכער פאַרפאַל

(2) ביים אויפהענגען אַ פאָרהאַנג אין זיין וואוינונג, איז אַראָפּגעפאַלען אויף דער ערד סאַמועל לאַרענץ (גאַראַדאָווע 9).

ער האָט בעקומען אַ מוח־אויפטרייסלונג און צובראָכען זיך די לינקע האַנד.

פּאָגאָטאָוויע האָט איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

6 חדשים פעסטונג

האָט בעקומען אַ יודיש מיידעל

(2) טויבע קלאַדאָווסקא איז נעכטען געשטאַ־נען פאַר'ן קרייז־געריכט, אַלס בעשולדיגטע אין קאָמוניסטישער טעטיגקייט.

זי איז פאַר'משפט געוואָרען אויף 6 חדשים פעסטונג.

צוגאַב־פּאַבאָר־קאָמיסיע

פאַר די יאָהרגענג פון 1883 ביז 1910

(מ) היינט, מיטוואָך, דעם 12 8 אין דער פריה הויבט אָן צו אַמטירען אויף אַל. קאָשטשושקי 21 אַ צוגאַב־פּאָבאָר־קאָמיסיע פאַר מענער, געבוי־רענע אין די יאָהרען פון 1883 ביז 1910, וועל־כע וואוינען אויפ'ן שטח פון פּ.ק.או. לאָדז שטאָט 1, ד. ה. אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 קאָ־מיסאַריאַט און וועלכע האָבען זיך ביז־איצט נישט געשטעלט פאַר א פּאָבאָר־קאָמיסיע, נישט רעגולי־רענדיג אַזוי־אַרום זייערע מיליטער־פאַרהעלטניש.

דעמזעלבען טאָג, און פון 8 אין דער פריה הויבט אָ גלייכצייטיג צו אַמטירען אַזאַ צוגאָב־קאָמיסיע אין ל) קאל פון פּ. ק. או. לאָדז־פּאָוויאַט פאַר דיזעלבע יאָהר־גאַנג אין פּאָוויאַט.

קאָנטראָלע פון ביידלעך און

קיאָסקען מיט שפּייז־אַרטיקלען

(א) די וואָך וועט אַדורכגעפיהרט ווערען אַ דרינגענדע קאָנטראָלע פון קיאָסקען, ביידלעך א. א., וועלכע האַנדלען אויף דער אָפענער לופט, כדי פעסטצושטעלען, צי עס ווערען געניי אָפּגעהיט די סאַניטאַרע פאָרשריפטען ביים האַנדלען מיט שפּייז־אַרטיקלען, צי זענען זיי ווי געהעריג פאַרזיכערט פאַר שטויב, פליגען וכדומה.

אין לאַסט־אויטאָס טאָר מען

נישט פיהרען קיין פּאַסאַזשירען

(א) דער וואָיעוואָדען־אַמט האָט אַרויסגעגעבען אַ פאַראָרדנונג, לויט וועלכען לאַסט־אויטאָס, וואָס זענען בעשטימט פאַר טראַנספּאָרט־צוועקען, קאָנען נישט דינען פאַר'ן אַריבערפיהר פון פּאַסאַזשירען, (פאַר אַנ'אָפּצאָהל), מחמת צו דעם זענען בעשטימט די אויטאָבוסען, וועלכע זענען בעלעסטיגט מיט אַ ספּעציעלען אָפּצאָהל.

פון האַנדעלס־געריכט

בעכטען איז אייגעפּלאָסען און געריכט אַ ביטע פון אַדוו. אַדאָלף מאַרקאָוויטש, אין נאָמען פון דער פירמע „עלפריד ווישטענהובע“ פּעטריקאָווער 48) וועגען אַ באַנקראָט אויף 3 חדשים.

אין דעם סאַנאַציע־פּלאַן ווערט פאָראויסגעזעהן אַ בהדרגה'דיגע אויסצאָהלונג פון די חובות, לויט דער רעאַליזירונג פון דעם סחורות־לאַגער.

עס ווערט רעגולירט מיט 70 פּראָצענט, אויס־געצאָהלט אין 3 ראַטעס: 20 פּראָצ. אין אַ יאָהר אַרום, 25 — אין אַנדערטהאַלבען, און 25 — אין 2 יאָהר אַרום.

* * *

ס'איז אויך בעשטעטיגט געוואָרען דער קרעדיטאָרען־אָפּמאַך פון דער באַנקראָטירטער פירמע: „פרייטאַג און צוקער“ (אין זגערזש, דאַמבראָווסקא 27).

די בעלי חובות ווילען קריגען אויסגעצאָהלט 20 פּראָצענט אין משך פון 3 יאָהר.

* * *

דאָס געריכט האָט בעשטעטיגט דעם אָפּמאַך צווישען פּינקוס גערסאָן (פּעטריקאָווער 50) מיט די קרעדיטאָרען.

יום־טוב איבערגעוואַכט

האָבען סוב־לאָקאַטאָרען געמאַכט די לאָקאַטאָרען, און איצט געהט עס איבער אויף צוריק

(2) אויף סטאַדאָלניאַנאַ 4 וואוינט שוין לאַנגע יאָהרען די משפּחה פעלדמאַן.

נאָכ'ן טויט פון די עלטערען איז די וואוי־נונג אַריבער אין רשות פון די 2 טעכטער: הינדע (25 יאָהר) און פייגה (35 יאָהר).

די ביידע פרויען זענען נישט געווען ביכולת צו צאָהלען דאָס דירה־געלד, האָבען זיי אַריינגע־נומען אַלס סובלאָקאַטאָרען די משפּחה ראָטגליק.

מאַכט זיך א מעשה, אַז מיט עטליכע וואָכען צוריק איז פייגה אַוועקגעפאָהרען צו איהרס אַ משפּחה הינטער טשענסטאָכאָוו, כדי צו פאַרברענ־גען דאָרט די זומער־חדשים.

אינדערהיים היטען די דירה איז געבליבען הינדע, זי איז אָבער קראַנק געוואָרען אויף טיפוס אז מ'האָט זי אַריבערגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל.

אויף דעם, ווייזט אויס, האָבען די ראָטגליקס געוואַרט: זיי זענען תיכף מגושה־געוואָרען מיט'ן הויזווירט, געגעבען איהם „אָפּטריט־געלד“, און זיך איינגעמאָלדען, אַלס די ווירקליכע לאָקאַטאָרען.

דאַן האָבען זיי גענומען דאָס ביסעל מעבעל — בעבעכעס בלע"ז — פון די ביידע פעלדמאַנס און אַרויסגעוואָרפען אינדרויסען..

ס'הייסט: מען האָט זיי שוין אין לויוויטש!

און דערביי איז אַ טשעקאַווע זאַך, אַז די נאָהענטסטע קרובים פון די פעלדמאַנס, די ברידער זייערע, וואָס וואוינען בשכנות, האָבען גאַנץ קאַלטבלוטיג צוגעזעהן, ווי מען שליידערט אַרויס אויף הפקר דאָס פערמעגען פון זייערע שוועסטער, און, אדרבא, זיי האָבען נאָך געהאַט הנאה, וואָס זיי וועלען ענדליך אַזוי־אַרום פּטור ווערען די שוועסטער...

בינו לבינו, ד. ה. מיט עטליכע טעג צוריק איז צוריקגעקומען קיין לאָדז פייגה פעלדמאַן. פּראָסט־פּשוט — זי האָט זיך דערוואוּסט, ווי אַזוי מען האָט איהר מיט דער שוועסטער אַרויסגעפּע־קעלט פון דער דירה.

עס איז א קלאָהרע זאַך: אַז זי איז געקו־מען האָט זיך געמאַכט חגא!

קודם איז זי אַוועק אין קאָמיסאַריאַט אַריין, און אַזוי־ווי פון דאָרט האָט מען נישט געקאָנט אַזוי שנעל משפיע זיין, אַז די ראָטגליקס זאָלען צוריק אַרייננעהמען די עקסמיטירטע זאַכען פון די פעלדמאַנס, און דער ענין האָט זיך געקאָנט פאַר־שלעפּען מיט אַ „יאַ־קאַזאַלאַ, טי־קאַזאַלאַ“ מיט „חוקים ומשפּטים“, מיט פּראָקוראָרען און אַדוואָ־קאַטען, — איז פייגה אַוועק צו די „שטאַרקע“, זיי זאָלען אין דעם ענין אינטערווענירען.

לאַנגע מחזקות, און יושר איז דאָך יושר — האָבען א 20 „שטאַרקע“ גענומען די אַרויסגעוואָרפענע זאַכען אויף די פּלייצעס און אַריינגעטראָגען, וואו עס קעהר צו זיין.

בעת מעשה איז אויסגעבראָכען צווישען זיי און די ראָטגליקס מיט זייערע אַזהענגער א מו"א־דיג געשלעג, און פון ביידע זייטען זענען געפאַלען פּעטש, ווי די בעלקעס און קלעפּ ווי די דונער'ס, אַזוי, אַז פּאָליציי האָט געמוזט זיין דער אַפּעלייטער און אַ פעלדשער האָט דערפיהלט די פונקציעס פון אַ סומך נופלים, רופא חולים וזוקף כפופים...

בעזונדערס וועט זיך פונאַנדערקלויבען אין ופך חוה — דאָרט מאַכט מען נישט קיין דעם ענין דאָס געריכט.

זגערזשער 17 לאָדזשער פאָלקס־טעאַטער זגערזשער 17
דירעקציע נ. גאָלדשטיין.

גאַסטראָלען פון די בעוואוסטע אַרטיסטען
בערטאַ זאַסלאַווסקאַ, לעאָן געטליכערמאַן
מיט'ן אָנטייל ש. הערשקאָוויטש און ה. באַלבירסקי

ביי יעדע פאָרשטעלונג שטורמט דאָס פאָלקס־טעאַטער פון אַפּלאַדיסמענטען!
יעדע נייע־אויפגעפיהרטע פּרעמיער'ע רופט אַרויס ענטציקונג!
היינט, מיטוואָך, ד. 12־טען, 9 אָוועגר פּרייזען פון 60 גר. ביז 2 זל.
צום 3־טען מאָל די פּיעסע, וואָס איז געשפּילט געוואָרען אין וואַרשאַ איבער 100 מאָל!
„אַ האַרץ, וואָס בענקט“ אין 4 אַקטען מיט נייע גע־זאַנגס־נומערן און טענץ

דאָנערשטאָג, דעם 13־טען, 9 אין אָווענד — גרויסע סורפּריז־פאָרשטעלונג
אַלע זיץ־פּלעצער צו 1 זל. ווער ס'קויפט פריהער אַ בילעט בעקומט א בעסערן פּלאַץ!
פאַרזאָרגט זיך בעצייטענס מיט בילעטען! צום ערשטען מאָל אין פאָלקס־טעאַטער!
פּיעסע פון לאָדזשער לעבען! טיפּען פון דער אונטערוועלט
געשפּילט געוואָרן אין וואַרשאַ איבער 200 מאָל! — **„די בלינדע יתומה“** אין 7 בילדער פון שייקעוויטש.

עס נעמען אָנטייל די נייע אַנגאַזשירטע אַרטיסטען לויט א. ב.: פרויען: בעזמאַן, גאָט־פריד, זאַסלאַווסקאַ; מענער: אַריעל, באַלבירסקי, בראָנשטיין, געטליכערמאַן, גאָטפריד, הערשקאָוויטש, נייהויז, פּאָלאַנסקי. .׳. מוזיק־ליייטונג — מ. קאָכאַנאָווסקי, מעכנישע לייטונג — ד. אַריעל, סופלאָר — וו. נייהויז. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע

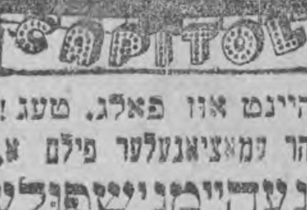

היינט און פאָלג. טעג!
אַ זעהר סענסאַציאָנעלער פילם א. נ.
די געהיימנישפולער
דזשעמס
סענסאַציאָנעלע אַוואַנטורעס פון דעם עלעגאַנטען איינברעכער.
אין די הויפּראָלען: וויליאַם היינעס, דאָראָ דען (סלים)
אין צוגאַב פּראָגראַם: גלענצענדע ילאַנג־צוגאַבען און לאַנד־אַקטואַליטעטען.

אָנהויב אין וואָכענטאָגליכע טעג 5 נאָכמיטאָג שבת, זונטאָג און יום־טוב 2.30 ביי טאָג
פּאָפּולערע פּרייזען.
אויפ'ן 1־טען סעאַנס 50 גר. און 1 זל.
דער זאַל איז מעכאַניש ווענטילירט.

Dr. med.
I. Grynberg
אינערליכע קראַנקהייטען ספּעצ. פאַר האַרץ
צוריקגעקעהרט
CEGIELNIANA 17 צעגעלניאַנא
Telefon 174-15 טעלעפאָן

נייע הייזער אין לאדז
דער מאגיסטראט פאהרט זוכען קרעדיטען

(א) אין צוזאמענהאנג מיט דער פעטיציע פונם בוי־קאמיטעט וועגען בויען נייע הילצערנע הייזער, פאהרט היינט ארויס קיין ווארשא מצד'ן מאגיסטראט, דער לייטער פון דער בוי־אפטיילונג אינזשיניער ריבאלאוויטש, וועלכער וועט זיך אגב אויך בעמיהען וועגען קרעדיטען אויף צו מויער'ען נייע הייזער.

וועגען דעם שטרייק אין דער טריקאטאזשע־בראנזשע

(2) די נעכטיגע קאנפערענץ אין ארבייטס־אינספעקטאריאט וועגען אויסגלייכען דעם סכסוך אין דער טריקאטאזשען־בראנזשע האט נישט געבראכט צו קיין רעזולטאט, ווייל עס זענען נישט צוגעשטעלט געווארען קיין גענויע קאלקולאציע־צונויפשטעלונגען.

די קאנפערענץ איז דעריבער אפגעלעגט געווארען אויף היינט.

אומגעקומען א יודיש מיידעלע צוליב א פילקע

(2) ביים סטאוו אין קראגולעץ, הינטער זגערזש האט זיך געשפילט אין פילקע די 4־יעהריגע חנה'לע רושינסקא (פון זגערזש, אלטער מארק 7).

די פילקע איז אריינגעפאלען אין סטאוו, האט דאס מיידעלע געוואלט עס פון דארט ארויסנעהמען, און איז אריינגעפאלען אין וואסער.

ארויסגענומען האט מען חנה'לען א טויטע.

א גנבה

(2) ביי מאיר ליטמאן פון פולנאצנע 18, וועלכער וואוינט איצט אויף זומער־וואוינונג האט מען פון זיין וואוינונג ארויסגעגנב'עט גארדעראב, וועש און אנדערע זאכען אויף א גרעסערער סומע געלד.

פאר הונגער

(2) לעם פעטריקאווער 17 איז אוועקגעפאלען פאר הונגער די ארבייטסלאזע אונהחיימלאזע אנטאנינא בערקא.

פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אין דער שטאטישער זביארניע.

יודיש טעאטער
אין „פילהארמאניע“
20 נארוטאוויטשא 20
דירעקציע: ד. צעלמייסטער
און א. בעזשאו.

שטורמישע אפלאדיסמענטען, ענטציקונג און בעגייסטערונג!
פאזיטיוו 5 לעצטע 5
גאסטשפילן פון ווארש:
אפערעטן־סטאר־ארטיסטן

היינט, מיטוואך, 9 אווענד
בעבייאונג באך 8 יאהר
די לאדזער ליבלינגס פיעסע
שיר השירים
אין 4 אקטען פון א. שור,
מוזיק: י. רומשינסקי.
הארציגע, לירישע געזאנגען און פלאם־פייערדיגע טענץ!

לעזט ווער עס שפילט:
פראפעסאר — שמחה ראזען
אננא זיין פרוי — בעלא באזשיק
דעוו זייער זוהן — מרדכי הילסבערג
אהר'עלע — יצחק נאזשיק
משה'לע — מאקס באזשיק
לילי זייער פלימעניצע — ליזע שלאסבערג
ראזע — דינה האלפערין
היימי „קוועקזילבער“ — זישע קאץ
גרויסער כאר און ארקעסטער — ל. זעלמאן

מארגען, דאנערשטאג 9 אווענד
אין פארטער אלע בילעטען
(פון דער ערשטער ביז דער לעצטער רייה)
צו 1 זל. א בילעט!
ווער עס קויפט פריהער בעקומט א בעסערן פלאץ
ס'ווערט געשפילט די גרויסע סענסאציאנעלע און שפאנענדע שלאגער־פיעסע אין 3 אקטען מיט פיל נומערן געזאנג און טענץ
בלינדער פאץ

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע.
בילינגער ווי קינא!
בארקאן 50 גר. 50 גר.

וואס די פרוכטען פאר'ן עסען!

דער געזונדהייטס־דעפארטאמענט ביים אינערן־מיניסטעריום האט אונטערגענומען א ברייטע פראפאגאנדע, וועגען בעקעמפען פערשידענע עפידעמישע קרענק, וועלכע ווערען בעזונדערס פערשפרייט דורך די פליגען. א פליג זעצט זיך אויף א פרוכט און לעגט אוועק אויף איהר שעלעכץ פערשידענע קראנקהייטס־מיקראבען. עס איז דעריבער וויכטיג, אז די פרוכטען זאלען פאר'ן עסען גע־וואשען ווערען. אין דעם זין איז געווארפען ארויס־געפערטיגט א פלאקאט, וועלכער וועט פינאנדער־געהאנגען ווערען אין אלע שטעט און שטעטלעך.

די הויפט־סאניטאר־קאמיסיע האט בעשלאסען פונאנדערצושיקלעבען אין טויזענדער אזעלכע פלאקאטען, וואס זאלען ווארנען די בעפעלקערונג גוט אפצוואשען די פרוכטען פאר'ן עסען.

גע'סמט זיך א יודישער יונגערמאן
וועלכער וויל נישט זאגען ווי ער הייסט

(—) אויף בזשעזשינער גאס 39 איז נעכטען פארנאכט אריינגעגאנגען אין טויער א גוט געקליידעטער יודישער יונגערמאן פון אנ'ערך 26 יאהר מיט א לעדערנער טעקע אונטער'ן ארים. ער האט זיך אוועקגעזעצט אויף דעם טרעפעל אין טויער, ארויסגענומען פון דער טעקע א פלעשעל מיט עפעס א פליסיגקייט און עס שנעל אויסגעטרונקען. באלד דערויף איז דעם יונגענמאן נישט גוט געווארען און ער האט בעקומען קרעמפען, ווען די פערבייגעהער זענען צוגעגאנגען צו איהם, כדי איהם צו ראטעווען, האט דער יונגערמאן געכאפט זיין טעקע און אנטלאפען. ער איז אזוי אנגעלאפען ביז בזשעזשינער 21, דארט איז ער אריינגעלאפען אויפ'ן הויף און איז געפאלען אהן בעוואוסטזיין.

ס'איז גלייך אלארמירט געווארען די פאגאטאוויע און דער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט, אז דער יונגערמאן האט זיך גע'סמט מיט א שטארקער גיפט.

דער זעלבסטמערדער האט בשום אופן נישט געוואלט אנגעבען זיין נאמען און די סיבה פון זעלבסטמארד, פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל, פאליציי פיהרט אן אויספארשונג צו דערגעהען ווער דער זעלבסטמערדער איז.

בלוטיגער פינאל פון א סכסוך צווישען פויערים

(2) נעכטען זענען געשטאנען פאר'ן געריכט דער 22־יאהריגער וולאדיסלאוו קאשיעוויטש און דער 25־יעהריגער יאן בעכט (א פאראבעק ביי קאשיעוויטשען), וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען אין דעם, אז דעם 20. יאנואר ד. י. האבען זיי דערמארדעט איינעם וולאדיסלאוו גערשאן.

קאשיעוויטש און גערשאן זענען געוועזען שכנים אין דארף פאדאלע, בזשעזשינער פאוויאט, און צווישען זיי איז פארגעקומען א סכסוך צוליב בראנפען...

קאשיעוויטש האט אין געהיים געמאכט בראנפען, און גערשאן האט געהאט צו איהם א טענה, וואס ער רעכענט איהם דעם בראנפען טייער.

האט מען זיך אזוי ילאנג געקריגט, ביז אין איין אווענד האט מען גערשאנען פערטיג געמאכט.

די בעשולדיגטע האבען זיך אין מארד נישט מודה געווען.

דאס געריכט האט ארויסגעטראגען פאלגענדען אורטייל: וולאדיסלאוו קאשעוויטש איז פערמשפט געווארען אויף 3 יאהר שווערע תפיסה און פערלירען די ר' עכט, בעכט אויף 1 יאהר תפיסה.

היינט, מיטוואך — דער גרויסער שלאגער אין „פילהארמאניע“
„שיר השירים“

דער שטרייק אין גייערס פאבריק דויערט

(א) צו דעם שטרייק פון די 500 וועבער אין דער פאבריק פון „לודוויק גייער“, זענען נעכטען אויך צוגעשטאנען די ארבייטער פון דער שפינעריי, און טיילווייז פון דער אפרעטור און פארבעריי.

די פערוואלטונג פון דער פירמע האט דער־קלערט די ארבייטער־דעלעגאטען, אז זי איז גרייט אויסצוצאהלען די פערלעגענע ארבייטער־לוינען אין פיר ראטעס, אבער די ארבייטער זענען דערויף נישט איינגעגאנגען.

היינט דארף פארקומען א קאנפערענץ וועגען דעם ענין.

אין משך פון דעם נעכטיגען טאג האבען בסך הכל געשטרייקט 1450 ארבייטער.

א קרבן פון האזארד
מאגיסטראט־בעאמטער האט פערשווענדעט העכער 10.000 זל.

(א) דער מאגיסטראט - בעאמטער עדווארד וויראמבקיעוויטש (וואוינט אין דער שמאטישער קאלאניע אויף קאנסטאנטינער פאלעשיע) האט געארבייט אין דער פרעזידיאלער אפטיילונג, און צ. א. האט ער קאסירט פון די בעאמטע פערשידענע פראצענטער פון פענסיעס פאר פערשידענע קרעדיט־אינסטיטוציעס.

אויפ'ן אויג איז ער געווען א זעהר אגשטענדיגער בחור, אבער אין דער לעצטער צייט האט ער זיך פעראינטערעסירט א ביסעל צו שטארק מיט פערד־געיעגען און האט צוליב דעם פערשווענדעט העכער 10 טויזענד זל. פרעמד געלד.

די לעצטע טעג איז ער געווארען שטארק מרה־שחורה'דיג, און, אז ס'איז איהם געווארען אלץ ענגער מיט'ן פערענטפערען זיך אויף די פראגעס, וואו דאס געלד איז אהינגעקומען — האט ער (נעכטען איז עס געווען) איבערגעלאזט א בריף, אין דער היים, אז ער גייט זיך נעהמען ס'לעבען.

די אויספארשונגס־מאכט זוכט וויראמבקיעוויטש'ן, וועלכער איז, — אדער אנטלאפען, אדער בעגאנגען זעלבסטמארד.

זענען נערוועזע און קאפשמערצען היילבאר?
אויך פאר רעוומאטיקער זעהר אינטערעסאנט!

מיר געבען דא איבער דעם תוכן פונ'ם בריף פון ה' ב. בראטקאווסקי, לעמבערג, זשענסנא פאל־סקא: זייט א לענגערע צייט האב איך געליטען אונ־ערטרעגליכע קאפ־שמערצען, וועלכע די דאקטוירים האבען בעצייכענט אלס א כראנישען מיגרען. איך האב א סך מיטלען בענוצט, אבער ליידער אהן א דויערנדען ערפאלג. אין די צייטונגען האב איך גע־לעזען וועגען די היילענדע ווירקונג פון טאגאל און ענגדליך אויך דאס מיטעל געפרובט. נאכ'ן איינגעהמען פון טאגאל זענען באמת די לעסטיגע קאפ־שמערצען פערשוואונדען און שוין זייט 3 חדשים פיהל איך מיך פולקאמען געזונד. עהנליכע ערפאהרונגען האבען געמאכט א סך טויזענדער ליידענדע, וועלכע האבען בענוצט טאגאל־טאבלעטען ביי רעוומאטיזם, גיכט, רייסען אין די געלענקען, ערקעלטערונגען, נערוועזע־ און קאפ־שמערצען, ווי אויך ביי עהנליכע קראנקהייטען. ווען אנדערע מיטלען האבען פער־פיהרט, האט טאגאל אפילו אין פערעלטערטע פאל־לען, אפט איבערראשענד גוטע ערפאלגען ערצילט. טאגאל שטילט נישט נאר תיכף די שמערצען, נאר איז אויך עוקר מן השורש די קראנקהייטען אויף א נאטירליכען אופן און איז אונשעדליך פאר'ן הארץ, מאגען און אנדערע ארגאנען. איבער 6000 דאקטוירים־אטעסטאטען. פרובט דעריבער נאך היינט אליין אויס, אבער פערלאנגט אין אייער אייגענער אינטערעס נאר טאגאל — ס'איז נישט פערהאן גאר קיין בעסערס. אין אלע אפטייקען.

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE
ZIELONA 6.
Telefon 12-333
tel. 12-333
tel. 12-333
ערטיילט די יוגענדע ערצטליכע הילף אין אלע פלוצימדיגע פארפאלען צו יעדער צייט בייטאג און ביינאכט ווי אויך אין אלע קוקשעריע און גינעקאלאגישע הילף.

הנחה־פרייזען פאר די לעזער פון „נייעם פאלקסבלאט“
אין פילהארמאניע

די דירעקציע פון יודישען טעאטער אין „פיל־הארמאניע“ האט בעשלאסען צו געבען ספעציעלע הנחה־פרייזען פאר די לעזער פון „נייעם פאלקס־בלאט“.

צו דעם צוועק וועלען די לעזער אין היינטיגען נומער געפינען א קופאן, לויט וועלכען יעדער איינ־ציגער וועט קענען בעקומען א בילעט צו הנחה־פרייזען.

היינט איז דער קופאן גילטיג. ס'ווערט גע־שפילט „שיר השירים“.

די יודישע געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט

ארדענט איין פאלגענדע אויספלוגען:

ד. 15. און 16. אויגוסט נאך טשענסטאכאוו און אומגעגענד, אויספלוגס־קאסטען פאר מיטגלידער 12 זל. פאר געסט — 15 זל.

16. אויגוסט נאך לוטאמיערסק און קאזמיערז.

אינפארמאציעס און איינשרייבונגען אין סעקרעטאר־יאט נאר מיטוואך און דאנערשטאג פון 10—8 אווענד פיעטרקאווער 56.

לעצטע געזעגונגס־פארשטע־לונגען אין פילהארמאניע

היינט ווערט אין פילהארמאניע געגעבען דורך די ווארשאווער סטאר־ארטיסטען איינע פון די שענסטע און רייכסטע אפערעטען, וואס איז אלע מאל געווען די ליבלינג־פיעסע פון לאדזער טעא־טער־עולם, „שיר השירים“.

מיט דער אויפפיהרונג פון „שיר השירים“ ווילען די ווארשאווער ארטיסטען זיך בעזעגענען פאר דעם לאדזער עולם פאר'ן אפפאהרען פון לאדז.

צוליב דעם, וואס פאר דער אויפפיהרונג פון דער פיעסע פאדערט זיך א פרימאדאנע, סוברעטין, בוף־קאמיקער און געזאנג ליבהאבער, וואס נישט יעדע טרופע פערמאגט דאס, האט די דאזיגע פיע־סע פיל יאהר'ען נישט געקענט אין לאדז געשפילט ווער'ען, און נאר א דאנק דעם אויסגעצייכענטען ארטיסטען־מאטעריאל פון די ווארשאווער קען די פיעסע געגעבען ווער'ען היינט אין פילהארמאניע.

פון דער „ווילנער טרופע“
דער ריזען־ערפאלג פון „200.000“

די פארשטעלונגען פון שלום עליכם'ס „200 טויזענד“ וואס זענען איצט די סענסאציע פון דעם טעאטראלישען לאדז, (אזא פארשטעלונג, וואס איז ניי און אריגינעל אין יעדער הינזיכט האט נאך אונזער שטאט, און אפילו דאס שטאטישע טעאטער נישט געהאט!) ווערען טאג־טעגליך בעזוכט פון א זעהר גרויסען עולם, וואס נעהמט זיי אויף מיט דער גרעסטער אנערקענונג און ענטציקונג.

דער קינסטלער־קאלעקטיוו פון דער „ווילנער טרופע“ האט, א דאנק דעם יונגען טאלענטפולען רעזשיסאר־קינסטלער יעקב ראטבוים אויסגעבויט א פארשטעלונג, וואס פערשאפט גרויס כבוד און אנזעהן דער יודישער קולטור בכלל און דעם יודי־שען טעאטער בפרט.

היינט — „200.000“.

רינג־קאמפען־טורניר אין צירק

קראוזער האט בעזיגט סאסארסקי'ן אין דער 34 מינוט דורך צובר עכען א „בריק“.

דער קאמף ווילונג — סאן־מארס איז געבלי־בען אהן רעזולטאט.

יאגא האט בעזיגט שטעקער'ן אין דער 24 מינוט.

פינעצקי האט בעזיגט מארטינאוו'ן אין דער 23 מינוט דורך זיין אייזערנעם נעלסאן.

פאשאוו האט בעזיגט פליקוש'ן (אונבעקאנטען) אין דער 15 מינוט דורך א מיהל.

היינט קעמפען: גריקיס — ווילינג; סאן־מארס — מארטינאוו; פינעצקי — יאנג; פאשאוו — שטעקער (דעצידירענדער).

קראוזער האט ערקלעהרט, אז דער דאקטאר האט איהם צוליב זיין געזונד־צושטאנד נישט ער־לויבט מעהר צו קעמפען און ער ציהט זיך ארויס פון טורניר. סאסארסקי ציהט זיך אויך ארויס פון טורניר, ווייל ווי ער האט ערקלעהרט, איז דער אונטערשיד אין דער וואג צווישען איהם און אלע איבריגע אטלעטען א צו גרויסער.

היינט גרויסע מאטאציקליסטען־ און ראווערן־געיעגען אין העלענאוו

היינט, 8 א זייגער אין אווענד קומט פאר אויף דעם העלי־בעלויכטענעם טאר אין העלענאוו גרויסע מאטאציקליסטען־ און ראווערן־וועט־לויפען.

ס קומט אויך פאר די ערשטע פערמעסטונג וועגען דער מייסטערשאפט פאר מאטאציקליסטען פון דער לאדזער וואיעוואדזטווע.

די דאזיגע גראנדיעזע אימפרעזע לויט'ן איירא־פעאישען מוסטער, וואס ווערט איינגעארדענט דורך „איוניאן“ וועט זיין זעהר אינטערעסאנט. אין פראגראם געפינט זיך דער איין־שעה'דיגער אמעריקא־נער וועט־לויף אויף ראווערן פארענוויי.

קיין שום ספארטסמאן וועט זיכער נישט ארויסלאזען די געלעגענהייט בייצוואוינען די דאזיגע אימפרעזע, נאכמעהר דערפאר, ווייל די פרייזען פון די בילעטען זענען פון 1 זלאטי ביז 3 זלאטיס

גרויסע זיטען-סקאנדאלען

אין די קלויסטער-שולען אין בעלגיען

וויצע-פארזיצער פונ'ם בעלגישען פארלאמענט פערמישט אין סקאנדאל.—אינטימע בעציהונגען צווישען קינדער אין שול-עלטער.—ווי מען האט געפרובירט פערטושען דעם סקאנדאל

(פון אונזער קארעספאנדענט)

אין דעם שטענדיג רוהיגען און פרומען, קאטוילישען פלאנדערען קאכט איצט מיט א געוואלדיגען מיאוס'ן סקאנדאל, אין וועלכען עס זענען פערמישט בעקאנטע בעלגישע פערזענליכקייטען, צוו. אנד. דער וויצע-פארזיצער פון דער בעלגישער קאמער (פארלאמענט).

נישט ווייט פון אנטווערפען אויף דער בעלגישער דייטשע-ליניע, וואס רופט זיך „קעמפען", געפונט זיך איינס פון די שענסטע בעלגישע דערפער וואוסטוועזעל. נישט געקוקט אויף דעם, וואס וואוסטוועזעל איז אזוי באהענט (צום מרך אנטווערפען), זינקט נאך אלץ דאס דארף אין דעם זעלביגען מצב, ווי דעמאלט, ווען מערב-אייראפעאישע דערפער האבען זיך געפונען אין די צייטען פון פעאדאליזם. כאטש ד יארדנונג אינ'ם דארף איז אפיציעל א דעמאקראטישע, האט נאך קיינער ביז איצט נישט פרובירט זיך ענטגעגענשטעלען דער פון גאט כביכול אליין בעשטימטער הערשאפט פונ'ם ארטיגען פריץ באראן דע קערקהאווע ד'עקזאאדע, דער וויצע-פארזיצער פונ'ם בעלגישען פארלאמענט (א בעקאנטער פיהרער פון די קריסטליכע קאנסערוואטיווע) און פון זיין ארטיגען דארפישען גלח. פון קדמונים אן, האבען די פרומע וואוסטוועזעלער פויערים געגליבט זייער הערשער געשיקט זייערע קינדער אין די קלויסטער-שולען, וואס אין זיי זענען אלע לעהרער און משגיחים געווען גלחים און נאנעס. דורות זענען געקומען און דורות זענען אוועק. און די אלע וואוסטוועזער יונגלעך און מיידלעך פלעגען צו דערצויגען ווערען אין די דרכים פון דער מאראל... ביז עס איז מיט עטליכע טעג צוריק אויסגעבראכען א מיסטער סקאנדאל.

אין א פראסטען וואכען-טאג האבען , זיך פלוצלונג א לאז געטון אויף וואוסטוועזעל א מחנה פאליציי-אגענטען, און אנגעהויבען עפיס פארשען ביי די קינדער. ווען די עלטערן פון די דאזיגע קינדער האבען זיך דערוואוסט וועגען וואס עס האנדעלט זיך איז ענטשטאנען א אויסערגעוועהנליכע בהלה אין דארף. מען איז דערגאנגען, אז כמעט אלע שול-קינדער אין עלטער פון 15—13 יאהר, יונגלעך און מיידלעך האבען אנגעהאלטען צווישען זיך אינטימע בעציהונגען. מען האט זיך דערוואוסט, אז די זאך איז שוין געווען בעוואוסט דער שול-פערוואלטונג און דעם פריץ, נאר צוליב מורא האט מען די זאך געהאלטען בסוד... די פרטים זענען פאלגענדע:

3

מיט עטליכע וואכען, פאר דער דערמאנטער רעוויזיע, איז א לעהרער פון א ארטיגער מיטעל-שול געלונגען זיך צו דערוויסען פון זיינעם א 15 יאהריגען תלמיד, אז אלע זיינע חברים האלטען אן געשלעכטליכע בעציהונגען מיט שול-מיידלעך פון זעלביגען עלטער. דער לעהרער האט באלד וועגען דעם געמאלדען דעם שול-אינספעקטאר, וועלכער האט וועגען דעם געגעבען צו וויסען צו דער דארף-פערוואלטונג. עס איז פארגעקומען א זיצונג פון דער פערוואלטונג אונטערן פאר'זיץ פונ'ם פריץ. מען האט בעשלאסען דעם ענין אויסצופארשען און נאך דעם זעלביגען אווענד, האט דער פאליציי-קאמיסאר אין דערבייאיגען וועלדעל געכאפט 15 פארלעך טרייבענדיג ביי א פלעשעל משקה, אויסגעלאסענע אָרגיעס. די קינדער האבען דעם קאמיסאר דערקלערט, אז זיי (שפילען זיך אין חתונה האבען.... לויט ווי עס גיט איבער א אנטווערפענער טאג-צייטונג האט מען דאן דעם ענין פערטושט. ערשט די טעג האט דער אנטווערפענער קרייז-געריכט זיך גענומען אויספארשען דעם ענין צוליב א פריוואטער אנקלאגע. ווען נישט די דאזיגע אנקלאגע וואלט אלץ געבליבען בסתר און וואוסטוועזעל וואלט ווייטער אנגעגאנגען פאר א פרום דארף. א סאציאליסטישע צייטונג שרייבט, אז די זאך איז פערשוויגען געווארען אויפ'ן פערלאנג פון באראן, וועלכער האט גראד דעמאלט קאנדידירט אויף מיניסטער. די זעלביגע צייטונג טיילט אויך מיט, אז דער זעלביגער באראן, וואס געהט אן אין פארלאמענט אלס דער פרומסטער קאטאליקער טאלערירט אין זיין הויז אין אנטווערפען א פערדעכטיגען דאנסינג... איצט בעשטעטיגט זיך מיט דעם דער אנטווערפענער אויספארשונגס-ריכטער און בקרוב וועלען מיר דא הערען אייניגע פון די סענסאציאנעלסטע פראצעסען.

מ. י. נירענבערגער.

פון יודישען טעאטער

„דער בלינדער פאיאץ", געשפילט אין פילהארמאניע דורך דער טרופע פון ווארשאווער פאלקס - טעאטער.

א מעשה וואס איז אסור ווערט די רייד, א „פיעסע", וואו א כינעזער זינגט קופלעטען מיט א געלער גאליציאנערין און א נארישען ליטוואק אין א רוסישען קאבארעט אין דער עגליטונג פון א קאזאצקען כאר און וואו מ'האט אויף אנ'אונערהערטען אופן אריינגעפלאכטען דעם נאמען פון דער געניאלער רוסישער ארטיסטקע די נישט - לאנג פערשטארבענע פאוולאווא, וואו מ'ווערט בלינד און זעהעוודיג מיט א צוזאץ פון א שטיקעל, וואו מ'זאגט פעטע וויצען און מ'זינגט קיצעלדיגע קופלעטען, אלא „מ'לאזט נישט צו צום פסוק". דארף מען נאך צוגעבען, אז דאס גיט אין דער סומע 100 פראצענט אונזין?

איצט שטעה איך פאר א רעטעניש: פארוואס האט די דאזיגע „סחורה" ערפאלג ביי דעם עולם? צי האט דער טעאטער-עולם בכלל „פרינציפיעל" ליב אט אזא מין טעאטער, אדער איז דאס דער כוח פון גוטען אקטיאר מטהר צו זיין דעם דאזיגען שרץ?

איך האב געזאגט גוטען אקטיאר, ווייל קיין מענש וועט מיך נישט קענען איבערשפארען, אז אין פילהארמאניע-אנסאמבל זענען ניט פערהאן גוטע אקטיארען, גיט דען הילסבערג אין „בלינדען פאיאץ" נישט דאסזעלבע גוטע זאפטיגע און שעהנע, וואס ער וואלט געקענט געבען אין א ריינע, אדער האלב ריינער פיעסע? הילסבערג איז א גוטער אקטיאר, מיט פיינע מיטלען און א הערליכער שטים, פרעגט זיך פארוואס איז ער מטהר אזא מין שרץ?

איז דען באזשיק נישט אין „בלינדען פאיאץ" דער אינטעליגענט, דער בעוואוסטזיניגער און פיין-פיהלענדער שוישפילער, אזוי ווי ער וואלט דאס גע ווען אין א גוט טעאטער?

איז דען נישט דינה האלפערן א ריזיגער טאלענט (הגם נאך נישט געשליפען), מיט וואונדערבארע אויסערליכע און אינערליכע מיטלען, מיט הייס אקטיאריש בלוט און ווערווע? איז דען נישט די יונגעטשיקע שלאסבערג פעהיג ביז גאר? איז דען נישט באזשיק טאלענטפול? און ראזען, קאן לואי מאדאם באזשיק, פערבער און אזוי ווייטער. פארוואס זשע זענען זיי מטהר אזא שרץ, ווי דאס איז דער „בלינדער פאיאץ"? בלייבט ביי מיר א פראגע נישט צו פערענטפערען, יעדער ענטפער וועט פאר מיר בלייבען אנ'אויסרייד.

אזא מין טעאטער (שלעכטע „סחורה" און „גוטע בעלי-מלאכות") איז איצט אין דער מאדע, אין ווארשע שפילען אזש אזעלכע 3 טעאטערן און... גאר נישט.

די פארשטעלונג אליין איז נישט גענוג, גיט מען נאך די פארשטעלונג צו א „ביגאס" אזא מין קאנצערט-טייל, האבען מיר באמת שטארק הנאה געהאט פון מ. בראדערזאנס ליד „סאנטוצא", וועלכעס איז אויסגעפיהרט געווארען דורך דינה האלפערן, אויסערגעוועהנליך פיין, סובטעל, מיט געשמאק, מאס און טאקט.

אין פולען זין געשמאק האט ליזא שלאסבערג געזונגען א פאלקס-ליד, שעהן האט הילסבערג געזונגען זיין ליד, פארוואס-זשע האבען זיך קאץ און באזשיק נישט אויסגעוועהלט עפעס אנדערש גאר די געשמאקלאזע קופלעטען „באם-טשיק" און „שרה-רבקה רחל לאה", בעת די בעסערע לידער האבען נאך געהאט א שטארקערן ערפאלג ביים עולם, ווי די נארישע, די אונזיניגע.

לעצטענס גייט ארום א ווערסיע ביי א טייל יודישע אקטיארען, אז ס'איז בעסער צו שפילען גוט — שלעכט טעאטער, ווי צו שפילען שלעכט — גוט טעאטער, דערמאהנט דאס די מעשה מיט יענעם יודען, וואס האט זיך נישט געקענט קיין עצה געבען, ווי אזוי ער זאל איינמעלדען זיין קינד צי מיט א יאהר פריהער, צי מיט א יאהר שפעטער, ס'איז איהם גארנישט איינגעפאלען, אז מ'דארף דאס קינד מעלדען פשוט ריכטיג.

די דערמאהנטע אקטיארען פאלט אויך גארנישט איין, אז מ'קען די פראגע לעזען פשוט און קלאר, מיט גוטע אקטיארען — שפילען גוט טעאטער.

י. דאנסין.

—=):o:(=—

סענסאציאנעלע פאמיליע-דראמע

וואס האט זיך לעצטענס אפגעשפילט אין ביאליסטאק

צו איינעם פון ביאליסטאקער רבנים איז געקומען א פאר פאלק, דער מאן, א געוועזענער אנגעזעהענער סוחר און איצט א יורד און די פרוי, זייער א שיינע און א וואוילע — זיי ווילען זיך גטן. נאר ווי פיהרט מען דורך דעם גט, אז קיינער זאל נישט וויסען? דערביי האבען זיי דערצעהלט, באלד נאכ'ן גט פאהרט אפ דער מאן פון ביאליסטאק און די פרוי מיט די קינדער וועלען אויך בקרוב פערלאזען די שטאט.

איהם, דעם רב איז די זאך אויסגעקומען עפעס חושד'יג. בפרט נאך, ווען ער האט בעמערקט, אז מאן און ווייב זענען צווישען זיך אין די בעסטע בעציהונגען און פון ביידענס אויגען קוקט ארויס א טיפער טרויער. האט ער זיך צו זיי גענומען, זיי זאלען איהם דערצעהלען די אמתע סיבה, פארוואס זיי ווילען זיך גטן, און נאך א לענגערען שמועס האט ער ביי זיי געפועל'ט—זיי האבען פאר איהם ענטפלעקט א געוואלדיגע טראגעדיע.

מיט עטליכע יאהר צוריק האבען זיי חתונה געהאט דורך ליבע און האבען זיך ליב ביז היינטיגען טאג, אבער גליקליך זענען זיי נישט, צוליב זייער מאטעריעלער לאגע, וועלכע איז די לעצטע דריי יאהר זעהר א טרויעריגע, און זיי וואלטען שוין לאנג געשטארבען פון הונגער, ווען נישט איהרער א קוזין.

דער קוזין איז א רייכער יונגערמאן, א גרויש. וואוינט אליין אין ווארשא, די קוזינע האט ער ליב געהאט ווען זי איז נאך א קינד געווען. שפעטער האט ער איהר געמאכט א חתונה-פארשלאג. אבער זי האט דעמאלט נישט געוואלט הערען — זי האט דאך ליב געהאט אנ'אנדערען.

דערוויסענדיג זיך לעצטענס וועגען דער נויט, אין וועלכער זיי געפינען זיך, האט ער זיי אנגעהויבען שטארק צו שטיצען, ער איז אויך עטליכע מאל געווען ביי זיי אין בעסט, ביז זיי האבען איינמאל בעקומען פון איהם א משונהדיגען בריף — ער לייגט פאר, זיי זאלען זיך ביידע גטן. דעם מאן וועט ער געבען א היפשע סומע, ער זאל זיך קענען איינארדענען און מיט דער ווייב וועט ער, דער קוזין, חתונה האבען — ער איז גרייט איהר צונעמען מיט די קינדער, דערביי שרייבט ער נאך, אז דאס איז מן-השמים, זי איז זיין בעשערטע — א סימן: זיין ווייב איז געשטארבען...

איבערלייענענדיג דעם דאזיגען בריף זענען ביידע געווארען געוואלדיג אויפגערעגט, בעזונדער די פרוי. זי האט תיכף געשריבען דעם קוזין א תשובה, אין וועלכער זי האט איהם שטארק אויסגעזידעלט און איהר בריף איז געווען איבערגעגאנגען אויסגעגעצט פון מדרעהרען.

מיט'ן דאזיגען בריף האבען זיי מיט'ן קוזין איבערגעריסען די בעציהונגען, און ממילא האבען זיך ביי זיי אין שטוב אנגעהויבען טעג פון יסורים און הונגער. בעזונדער שווער איז זיי געווען צוצוקוקען דעם צער פון די קינדער...

ביז זיי האבען ביידע בעשלאסען, זיך אונטערצוגעבען דעם גורל און ארויסגערופען דעם קוזין קיין ביאליסטאק.

דערהערענדיג די דאזיגע געשיכטע — האט דער פיילט ווייטער דער רב — בין איך א פערצייטערטער געווארען. איך האב זיי געבעטען זיי זאלען אריינקומען צו מיר אין דריי טעג ארום, נאר דורך דער צייט זיך גוט מיישב זיין, און איך וועל זיך אויך מיישב זיין — אפשר וועלען מיר געפינען אנ'אנדער אויסוועג.

און כך הווה:

מען האט פאר דער פאמיליע געשאפען 500 זל. במזומנים און דער עיקר דער יונגערמאן האט בעקומען א שטיקעל פאסטען.

א דאנק דעם איז דער גט אויסגעמיטען געווארען.

קרבן פון שפיאנאזש

סענסאציאנעל קרימינעלישער ראמאן

(17

שנעל האט נישט געטראכט, אז עס קאן איהם דראהען א געפאהר, אבער די דירה פונ'ם איטאליענער האט זיך געפונען אויפ'ן אויבערשטען שטאק פון אנ'איינגעשלאסענעם הויז, אויף די טרעפען איז קיינער נישט געווען, און מאלע-וואס עס קאן טרעפען...

שנעל האט נישט ליב געהאט סתם איינצושטעלען דאס לעבען אין קאן.

— ביטע, — האט געענטפערט דער איטאליענער — געהט פארויס, באריס... זייט אזוי גוט, סיניאר, לייכט צו מיט אייער לעמפעל. אויף די טרעפען איז פינסטער, און איך וואוין זעהר הויך ... ווי באר זיי (האבען ארויפגעשטיגען אויפ'ן אויבערשטען טרעפעל, האט זיך די טיר פון קאטשיאלאס וואוינונג געעפענט.

דזשוליא האט זיך בעוויזען אויף דער שוועל, און שנעל האט נערוועז אנגעהויבען עפעס צו רעדען אויף איטאליעניש.

דערזעהענדיג פלוצים אויף דער שוועל, אז איהר באלעבאס איז נישט געקומען אליין, און דערקענענדיג דעם געהיים-אגענט, האט זי זיך צוריק געכאפט און איז ענטשוויגען געווארען.

— אלץ איז אין ארדענונג, גנעדיגע פרוי,— האט שנעל בערוהיגענד א זאג געטון — זי וויל אייך אוודאי, הער פראפעסאר, דערקלערען, אז איך בין שוין דא געווען אין אייער אפוועזענהייט. זי קאן אייך, ווייטער דערצעהלען, נאר מיר וואלט ליבער געווען, אז זי זאל עס מאכען אויף ענגליש, ווייל איך (פערשטיי דאך נישט אייער שפראך.

— גוט, קום מיט אונז, דזשוליא... בעהמט אראנטער אייערע דורכגענעצטע פאלטענס, מייגע הערען!

קאטשיאלא האט זיי אלע אריינגעפיהרט אין א גרויסען צימער, וואו עס האט דעם חשוב'סטען ארט פערנומען א גרויסער פארטעפיאן, און וואו ביי דער וואנד האט זיך געהייצט א גאז-אייוועלע.

דער רוס, וואס האט די גאנצע צייט א ווארט נישט ארויסגערעדט, האט מאשינאל אויסגעטון דעם פאלטא, זיך געלאזט קאטשיאלאן צופיהרען צו א שטול, און זיך אוועקגעזעצט.

דאס איז געווען א יונגערמאן מיט אנ'אנגענעהמען פנים.

די אויגען זיינע זענען איצט געווען ווי א דורכגעזאפט מיט יסורים.

אויף א שלעכטער ענגלישען שפראך דורכגעפלאכטען מיט איטאליעניש, האט דזשוליא פליבק פערענדיגט דאס דערצעהלען.

דער גרעסערער טייל פון דער מעשה איז שוין שנעלען געווען בעקאנט, אבער דאך האט ער זיך איצט דערוואוסט עטליכע טשיקאווע פרטים.

דאננא פאולא — אזוי האט די אלטע געדרופען די לעדי ראלסאן — דאננא פאולא איז געקומען זעהר פריה. גלייך נאך איהר אוועקגיין איז זי געקומען, מאעסטרא.... און זי האט געוואלט זעהען דעם סיניאר באריס. דער סיניאר באריס איז אבער נישט געווען. דאן האט דאננא פאולא אנגעקלונגען טעלעפאניש אין בלעקכעס, האפענדיג אייך דארט צו טרעפען, אבער איהר זענט דארט נישט געווען. דערנאך האט זי ארויסגערופען א צווייטען נומער, אבער דער טעלעפאן אפאראט איז פלוצים קאליע געווארען און אויפגעהערט צו פונקציאנירען.

„אזוי... דעריבער איז זי אוועק קלינגען פונ'ם פאסט-ביורא" — האט שנעל א טראכט געטון.

ער האט נאך נישט געהאט בעוויזען צו בעמערקען דעם טעלעפאן-אפאראט, וואס איז געשטאנען אויפ'ן טישעל לעם דעם פארטעפיאן.

ד יאלטע האט ווייטער דערצעהלט:

— דאננא פאולא איז געווען זעהר אויפגערעגט און אומגעדולדיג. ווען מ'האט אנגעקלונגען ב יידער טיר, האט זי מיך געבעטען זאגען, אז זי איז נישטא דא. דער יונגערמאן, וועלכער איז דא אהערגעקומען, האט מיך פערשיט מיט פראגען....

— האט ער אייך אנגערופען זיין נאמען? — האט שנעל א פרעג געטון.

— ניין, סיניאר! איך האב זיך אבער דערוואוסט, ווי ער הייסט שפעטער, ווען נאכ'ן אוועקגיין פון דער דאננא פאולא בין איך ארויס אויף די טרעפען א שמועס טון מיט'ן וועכטער, און איך האב דארט אויף ד יטרעפען געפונען ליגען א זילבערנעם פאפיראסניצע. אויפ'ן פאפיראסניצע איז געווען אויסגעקריצט דער נאמען און די פאמיליע, אבער איך האב זיי שוין פערגעסען.... דערנאך זענט איהר געקומען און איך האב אייך אפגעגעבען דעם פאפיראסניצע... איהר האט מיר געזאגט, אז די דאננא פאולא איז דערמארדעט געווארען, און איך האב נישט געוואוסט, וואס איך האב צו טון, ביז עס וועט קומען דער מאעסטרא און דער הער באריס. דערנאך איז געקומען נאך א צווייטער הער, און געזאגט, אז ער איז אויך פון דער פאליציי, און געבעטען מיר אפגעבען איהם דעם פאפיראסניצע... איך האב אבער דערקלערט, אז דעם פאפיראסניצע האב איך שוין נישט, אז איך האב איהם שוין אפגעגעבען...

— זעהר גוט האט איהר געזאגט, — האט זי שנעל איבערגעשלאגען — איך דאנק אייך... איצט, סער, וועט איהר מיר דערלויבען צו שטעלען אייך עטליכע פראגען.

— גייט אייך געזונד. ליבע דזשוליא! — האט זיער פראפעסאר אוועקגעשיקט די אלטע — זייט נישט פערצווייפעלט.... אמת, אונזער צער איז גרויס... אלזא... איך קאן אייך דינען, סער!

— איך וואלט געוואלט, אז איהר און אייער יונגער פריינד זאלט מיר דערציילען, וואס איהר ווייסט וועגען דער לעדי ראלסאן... מיר דוכט זיך, אז איהר ביידע זענט געווען זעהר נאהענט צו דער דאזיגער פרוי.

שנעל האט גערעדט מיט א קאלטער, געלאסענער זיכערהייט.

ער האט געהאט פריהער רעווידירט דאס שלאף צימער און געפינען אין דער לעדי ראלסאנס בודואר אין א געהיימען שופלעדעל, א דיקען פעקעל בריף געשריבען אויף רוסיש און געחתמ'עט מיט דער ליטערע „ב".

יעדע בריף האט ער איבערגעגעבען צום איבערזעצען.

ס'איז ביי איהם קיין ספק נישט געווען, אז די לעדי ראלסאן האט געמוזט האבען עפעס א באהענטע שייכות מיט דעם יונגענמאן.

די איבערזעצונג האט געזאלט זיין פערטיג ביז מארגען פריה.

(פארטזעצונג קומט).

(86

ד'. איזראַעל

ליבע און טויט

(סענסאַציאָנ. ראָמאַנטישער ראָמאַן פון לאָדזער לעבען)

זיי זענען אַריין אין דעם קליינעם פשוט'ען הייזעל, אינווענדיג האָט עס אָבער געהאַט אַ גאַנץ אַנדערען אויסזעהען. אַלץ איז געווען זעהר עלע־גאַנט איינגעאָרדענט, בילדער אויף דער וואַנט, גרויסע שעהנע טעפּיכער אויף דער פּאָדלאָגע, ווייך עלעגאַנט מעבעל און בלענדענדע ריינקייט אומעטום.

לעהמאַן האָט זיך געהאַלטען פאַר אַ פערפאַלע־נעם. ער האָט נישט איינגעזעהען, אַז ער זאָל זיך נאָך קענען אַרויסראַטעווען פון דער דאָזיגער שרעקליכער לאַגע. אייבער אַליין אין אַ שטאָט, וואו ער קען קיינעם נישט, וואו קיינער קען איהם נישט, וואו ער ווייסט נישט וואו איין און וואו אויס, צו ווענדען זיך און נאָך דערצו אַ שטומער אויף דער שפּראַך, מיט קיינעם קיין וואָרט נישט אַרויסצורעדען.

די צוויי מחבלים זענען געבליבען שטעהען מיט לעהמאַנען אין אַ גרויסען שעהן־איינגעאָרדע־נטען צימער, לעהמאַן האָט זיך אַרומגעקוקט איבער'ן צימער און געוואַרט וואָס וועט ווייטער פאָרקומען. אין דעמזעלבען אויגענבליק ווען מ'האָט לעהמאַנען אַריינגעפיהרט אין צימער איז פון דער צווייטער טיר אַריינגעקומען כאַרט.

— אַזוי, אַזוי הער פּראָפעסאָר אַריינגעפאַלען אמת, איהר האָט זיך דערויף נישט גערעכט.

— ס'איז נישט אינגאַנצען אַזוי, מ'האָט מיך געוואָרענט, אַז איך קען אַריינפאַלען, איך בין אָבער אַזאַ שווערער אייזעל־קאָפּ, אַז איך האָב זיך נישט געהיטען.

— הייסט עס, אַז איהר ווילט, אַז מיר זאָלען אייך גלויבען, אַז איהר זענט פשוט אַליין אַריינ־געגאַנגען אין אונזער נעץ.

— ניין, דאָס האָב איך נישט געזאָגט, איהר זענט פיל ביטערער פון מיר.

— אָבער ווער האָט אייך דאָס געוואָרענט פאַר אונז? זיכער דער פּאָליציי־שעף קאַרצעלאַ, אָבער זיין הערשאַפט וועט זיך אויך באַלד ענדיגען. מיר וועלען איהם, אַזוי גוט ווי אייך, אויך אָב־לערנען נישט צו מישען זיך אין פרעמדע געשעפ־טען.

כאַרט האָט גערעדט אין אַ פליסיגען דייטש און זיך כסדר געוויצעלט איבער זיין געפאַנגענעם. לעהמאַן'ען איז אָנגעפאַלען אַ געדאַנק, אַז ער זאָל דאָס געשפּרעך פיהרען אויף אַ גאַר אַנדערען אופן, רוהיג און מיט איבערגעלעגענהייט, האָט לעה־מאַן זיך אָנגערופען צו כאַרט'ן.

— איהר וואָלט געדאַרפט צו פיהרען דעם קאַמף מיט אונז ריטער־ליך, אַזוי אַז ביידענס שאַנ־סען זאָלען זיין גלייכע. איהר האָלט, אַז אייער קאַמף איז אַ גערעכטער און מיר האַלטען ווידער, אַז אונזער קאַמף איז אַ גערעכטער, דאַרפען מיר אָבער געהען קעמפען מיט דעמזעלבען געוועהר, איינער זאָל נישט זיין שטאַרקער פאַר'ן צווייטען. באַלד אין אָנהויב, איהר טוט דאָס אָבער גאַנץ אַנדערש. איהר בענוצט זיך מיט כוח, מיט פיזישער קראַפט, נעהמט געפאַנגען הילפסלאָזע מענשען, פּרובט זיי צו דערמאָרדען, כדי אַזוי אַרום צו זיין פריי אין אייער טעטיגקייט. ס'איז פערפאַלען, איך בין צו אייך אַריינגעפאַלען און איהר קענט מיט מיר טון, וואָס איהר ווילט, איך וועל מיך אַפילו נישט פּרובען צו פערטיידיגען, אָבער איך דערמאָהן אייך אין דעם פאָלקס־ווערטעל: „אַ ליגענדיגען שלאָגט מען נישט“.

כאַרט איז איבעראַשט געוואָרען פון לעהמאַנס רייד, דאָס ערשטע מאָל אין זיין לעבען האָט ער געהערט אַזעלכע רייד פון זיינס אַ קרבן, וואָס קען יעדע רגע אומקומען דורך זיינע הענד, און לעהמאַן האָט דאָס געזאָגט מיט אַזאַ מין רוהיגקייט ווי ער וואָלט גערעדט וועגען מאַכען עפּעס אַ געשעפט, כאַרט האָט זיך אָבער גלייך געכאַפּט, אַז ער טאָר זיך נישט אַריינלאָזען אין קיין סענטי־מענטען און האָט געזאָגט:

— איצט איז נישט קיין צייט אויף פילאָזאָפיעס, הגם איך בין נישט אינגאַנצען פרעמד פון דעם, אָבער איך ערקלער אייך איין זאַך. איהר זענט געגאַנגען אויף אונזער לעבען, אויף מיין לעבען און מיר רעוואַנזשירען זיך מיט דעמזעלבען, איך וועל מעהר מיט אייך נישט דיסקוטירען. מיר ווע־לען אייך נאָך נישט דער'הרג'ענען, הגם איך קען נישט גאַראַנטירען, אַז דאָס וועט נישט געשעהן, מיר טוען דאָס נישט איצט, ווייל מיר האַלטען, אַז איהר וועט אונז נאָך צונוץ קומען.

— אין דעם האָט איהר אַ טעות. איך קען אייך מעהר צו גאָרנישט צונוץ קומען, אויב איהר מיינט, אַז איהר וועט דורך רעפּרעסיעס, אָדער אפשר גאָר טאָרטורען מיך צווינגען, אַז איך זאָל אייך דינען.

— דאָס ווילען מיר נישט טון, איהר וועט נאָר זען אַ מיטעל, אַז אַנדערע זאָלען אונז נישט קענען קיין שלעכטס טון.

— אפשר וועט איהר מיר דאָס דייטליכער ערקלערען.

— פאַרוואָס נישט, אפשר ווייסט איהר וועגען דעם, אַז אונזער גרעסטער פיינד אין בוענאָס־איירעס איז דער פּאָליציי־שעף קאַרצעלאַ, טאַקע דערזעלבער קאַרצעלאַ, וועלכער איז געקומען זיך זעהען מיט אייך אויף דער שיף און אויף ווער־מענס אינטערווענץ מ'האָט געכשר'ט אייערע דאָ־קומענטען.

— וואָס האָט דאָס מיט מיר צו טון?

— באַלד וועט איהר הערען, מיר האָבען פער־שטאַנען, אַז דעם גאַנצען עסק האָט אָנגעדרעהט די טענצערין ריטאַ, וועמען איהר האָט פערדראָהט דעם קאָפּ אויף דער שיף. באַכדעם, ווי קאַרצעלאַ האָט זיך מיט אייך פערשטענדיגט, האָבען מיר אייך, שוין געהאַט אויפ'ן אויג. מיר האָבען גוט פערשטאַנען, אַז איהר זענט דאָ אַ פרעמדער און אַז איהר וועט אַראָפּ פון דער שיף וועט איהר זיך הייסען דורך אַ טאַקסי אָוועקפיהרען, וואוהין איהר דאַרפט פאָהרען. מיר האָבען זיך דעריבער אַזוי פאָרגעזעהען, אַז אונזערס אַנ'אויטאָ זאָל זיין שטענדיג נאָהענט פון אייך, אַז איהר זאָלט מיט איהר פאָהרען, דריי אַזעלכע טאַקסיס זענען אונ־זערע געשטאַנען אויפ'ן סקווער. איהר זענט אַריין אין דער נעץ, ווי אַ פישעל און מיר האָבען אייך אַהער געברענגט.

— אָבער דאָס אַלץ איז אמת, איך האָב דאָס פערשטאַנען אָבער צו וואָס פאַראַ צוועק ווילט איהר מיך איצט אויסנוצען.

(פאָרטזעצונג קומט).

שרעקליכער מאָרד אויף אַ זומער־וואוינונג הינטער לובלין

פון יאַנאָוו לובעלסקי מעלדעט מען וועגען אַנ'אויסערגעוועהנליך שרעקליכען מאָרד, וואָס עס איז דאָרט בעגאַנגען אַ 19־יעהריגער שילער פאַ־ביאַן גאָנזשאָראָווסקי.

דער 19־יעהריגער גאָנזשאָראָווסקי האָט זיך געלערענט אין אַ טעכנישע שולע אין בריסק און דאָרט זיך פערליבט אין דער 22־יעהריגער מאַריאַ איגנאַטאָווסקאַ, וועמענס צוויי ברידער טאַדעאוש 18 י. א. און זדיסלאַוו 16 י. א. האָבען געלערענט אין דער זעלבער שול. די פריילין האָט זיך אָבער אויף פאַביאַנען נישט אומגעקוקט און נישט גע־מאַכט זיך פון זיינע ליבעס־ערקלערונגען. נישט קוקענדיג דערויף, האָט פאַביאַן נישט רעזיגנירט פון זיין ליבע און בעת דער שול־וואַקאַציע האָט ער איינגעלאַדען דער פריילין און איהרע צוויי ברידער אויף זומער־וואוינונג צו זיינע עלטערען אין דאָרף זאַקאַבאַל, יאַנאָוו־לוב. פּאָוויאַט.

גאָנזשאָראָווסקי האָט אויסגענוצט די צייט, וואָס די פריילין האָט פערבראַכט אין דאָרף ביי זיינע עלטערען און ער איז פון איהר קיין טריט נישט אָפּגעטרעטען, הגם די פריילין האָט איהר כסדר קאַלט אויפגענומען און נישט דערלאָזט, אַז ער זאָל זיך צו איהר דערנעהנטערן.

די פערפאָלגונגען פון דעם פערליבטען און געקרענקטען גאָנזשאָראָווסקי האָבען איהר אָבער פער'מיאוס'ט דאָס לעבען און זי האָט זיך פער־קלאָגט פאַר איהרע ברידער און ערקלערט, אַז זי וויל בעסער צוריקפאָהרען אַהיים.

די ברידער האָבען געמאַכט אַ שמועס מיט זייער קאָלעגע און פעראַנגט, אַז ער זאָל צורוה לאָזען זייער שוועסטער, דראָהענדיג, אַז אויב נישט וועלען זיי זיך ווענדען צו זיין פאָטער און פערלאָזען די זומער־וואוינונג.

די ידאָזיגע דראָהונג און דער פאַקט, וואָס זיינע ליבעס־אַספּיראַציעס ענדיגען זיך פאַר איהם אַזוי קאָמפּראָמיטירענד, האָט דעם יונגען, אַמבי־ציאָנעלען גאָנזשאָראָווסקי שטאַרק געקרענקט און ער האָט אין דער שטיל ביי זיך בעשלאָסען נקמה צו נעהמען אין דער פריילין און איהרע ברידער — זיינע קאָלעגען.

ביינאַכט האָט ער זיך בעוואָפענט מיט אַ האַק און מיט אַ שאַרף מעסער און אַוועק אין דער סטאָדאָלע, וואו עס זענען געשלאָפען די ברידער איגנאַטאָווסקי. איין פעסטער שטאָך מיט'ן מעסער גלייך אין האַרץ פון 18־יעהריגען איגנאַטאָווסקי איז גענוג געווען, אַז ער זאָל אויפ'ן אָרט בלייבען ליגען טויט.

אין דעם מאָמענט האָט זיך אויפגעכאַפּט דער יונגערער ברודער און דערזעהענדיג דאָס שוידער־ליכע בילד האָט ער געפּרובט אַנטלויפען. דער מערדער איז איהם אָבער נאָכגעלאָפען, דעריאָגט און דערלאַנגט איהם מיט דער האַק איבערן קאָפּ. אויך דער יונגערער ברודער איז געבליבען ליגען טויט.

דער מערדער האָט דאָס אַלץ נאָך נישט גע־נוג געהאַט און איז נאָך אַריינגעלאָפען אין צימער, אין וועלכען עס איז געשלאָפען די שוועסטער פון די צוויי ערמאָרדעטע ברידער. טאַקע זיין געליבטע און אַוועקוואַרפענדיג די האַק מיט'ן מעסער האָט ער איהר אָנגעכאַפּט ביים האַלז און גענומען שטי־קען. צום גליק האָט די דינסט דערהערט דאָס פערצווייפעלטע געשריי פון דער אומגליקליכער און זי איז אַריינגעלאָפען איהר ראַטעווען.

דער מערדער האָט געפּרובט אַנטלויפען. די שכנים האָבען זיך אָבער דערוואוסט שנעל פון בלוטיגען מאָרד, געפּאַקט דעם מערדער, איהם גע־שמידט אין קייטען און איבערגעגעבען אין פּאָליציי־אישע הענד.

23־טע מלוכה־לאָטעריע

4 טע קלאַס. 1־טער ציהונגס־טאָג

Zł. 100,000 na nr. 146519.
Zł. 50.000 na nr. 39191.
Zł. 20.000 na nr. 14902.
Zł. 5.000 na nr. 91291.
Zł. 3.000 na nr. 135248.

Po zł. 1.000 na nr.: 18560 113199 149910 166223 172994.

Po zł. 700 na nr.: 41059 121782 127124 198729.

Po zł. 500 nr.: 20136 36609 52208 64875 112572 124655 124751 145517 146594 174212 181544 200132 207191.

Po zł. 400 na nr: 17098 23229 27946 32294 37069 38743 55529 59882 63013 70987 72938 99702 111485 116451 120591 127635 130885 152716 160768 167087 174187 184529 196152 207668 209056.

Po 300 zł. na nr.: 1075 2433 3631 5164 7724 10116 10698 13562 16716 18125 18343 20333 24931 26932 31060 31433 32182 32626 34308 35854 42977 43440 44531 48727 50292 53932 57664 59406 63300 63903 69580 69960 70248 72119 73138 73621 81860 81961 82317 84398 87724 90222 91738 92160 92995 94997 95540 95678 96058 106325 106732 115782 116581 118145 120873 121651 122625 123341 124403 124966 127868 129049 130392 133500 133716 135963 137815 138379 140193 142191 144145 144349 145255 145284 147449 150597 156384 160418 161873 163426 164125 168719 169025 170084 171585 171890 174496 175669 176379 179159 178287 182088 184221 184564 185909 186700 186858 187058 187990 189891 191515 192714 194029 194717 194744 196546 196784 197361 198652 199736 199737 205348 207914.

STAWKI.

28 52 168 285 385 416 50 512 86 625 61 700 1048 73 89 113 260 511 86 680 747 73 92 804 7 20 45 68 74 909 26 2003 93 199 210 317 90 465 87 512 898 900 94 3096 153 297 415 504 43 54 694 801 38 39 909 21 26 70 4010 25 119 235 92 350 66 449 544 90 94 701 5 9 24 843 53 67 90 986 5002 93 138 57 95 416 609 21 707 981 82 6000 47 219 335 48 74 453 57 578 608 717 23 70 864 7017 140 257 99 347 80 662 808 69 980 8094 228 321 22 51 76 746 63 80 886 918 9068 72 112 326 30 43 48 506 18 54 92 644 713 35 43 87 905 11 47.

10160 62 204 32 343 409 35 82 602 85 714 39 77 962 75 11034 73 147 70 289 442 81 521 47 664 72 75 729 99 984 12047 102 12 16 311 459 611 20 824 61 85 927 44 81 13093 125 204 30 82 391 517 94 607 879 942 98 14217 36 46 447 576 83 86 658 77 744 851 88 902 51 71 15067 72 180 227 34 99 525 607 766 99 833 34 941 70 16133 88 286 487 551 805 17 972 17185 208 78 376 435 553 83 98 701 927 30 35 18037 126 65 78 245 79 88 386 416 20 561 720 39 66 88 907 61 19000 8 14 114 59 283 336 424 563 93 659 747 817 27 909 18 29 81.

840 67 73 954 85 21128 225 370 506 697 748 912 22002 43 200 4 6 364 84 404 75 503 28 702 11 871 903 26 23032 45 109 93 308 405 677 843 44 957 74 98 24385 585 711 17 39 811 37 25071 98 267 319 433 86 656 82 757 850 73 97 26082 452 90 553 621 46 98 733 805 900 27143 96 208 16 99 379 98 452 83 563 634 35 73 724 32 49 829 92 927 28133 90 222 65 76 495 602 33 71 746 827 92 949 69 76 87 29115 28 33 226 54 88 338 528 770 76.

30003 29 117 204 10 57 78 334 37 552 719 869 31114 278 384 604 849 988 92 32088 147 93 290 522 643 746 894 911 33041 530 87 680 890 34166 238 74 79 339 445 83 655 99 705 35 801 22 35034 180 214 93 453 575 99 703 73 90 827 89 905 36202 55 74 95 354 58 74 590 697 813 972 37121 74 239 347 56 656 62 84 700 31 38 864 89 99 935 97 38014 514 36 61 87 722 899 912 99 39095 104 311 49 425 66 601 30 623 68 762 92 894.

40175 596 650 724 819 93 97 41110 65 241 371 496 520 37 723 27 846 175 42015 184 251 52 351 464 522 99 929 51 43051 145 276 314 16 26 62 454 536 94 626 735 836 908 44005 42 59 65 170 261 75 87 316 73 486 512 41 645 81 745 858 938 97 45179 98 255 441 607 706 18 976 82 46034 127 29 77 87 278 88 344 45 495 586 618 45 59 766 85 837 932 91 96 47160 91 305 21 579 732 41 860 79 921 50 75 48073 96 103 20 203 14 54 438 533 80 619 739 817 977 49028 91 127 56 243 358 626 52 630 46 924 41 45.

50.074 162 215 70 337 352 57 98 722 814 70 929 55 51007 22 36 74 173 383 85 455 583 679 719 91 37 74 98 888 910 41 52261 376 583 673 86 846 58 984 53110 75 246 68 76 371 82 549 655 784 87 761 885 965 70 54017 32 64 68 125 391 434 64 500 20 67 607 52 727 41 831 900 66 87 55280 387 409 602 75 840 56018 78 85 168 75 429 81 761 879 97 947 57160 520 617 67 90 709 822 28 912 52 79 58087 93 94 99 130 50 245 310 420 60 650 618 755 940 89 59129 87 258 323 52 421 91 906 731 85 866.

60212 85 476 517 35 86 611 42 83 762 988 61054 130 324 89 506 29 780 853 914 36 47 49 62035 69 191 533 772 877 63051 54 179 235 64 72 300 86 402 628 69 761 866 89 79 918 64212 47 81 86 328 402 37 782 97 910 57 77 85 65033 101 42 219 73 497 531 719 840 73 916 66042 323 31 45 53 72 457 83 638 86 767 942 67246 49 355 82 89 547 53 80 674 727 29 956 68159 244 449 58 74 515 613 19 30 86 724 837 99 997 67105 14 272 370 431 545 85 620 847 90 940.

70036 186 424 678 82 805 7 86 71037 254 350 491 73 654 75 795 932 72111 18 73 223 33 306 465 518 25 48 755 58 73012 20 170 254 61 325 82 95 478 578 728 87 800 79 913 81 74076 89 204 42 49 338 668 800 13 18 75209 63 377 457 732 76017 37 46 109 268 305 63 531 823 77076 281 92 369 490 653 55 787 902 78005 19 56 110 48 75 98 342 63 465 78 509 10 27 59 840 58 69 79028 102 389 459 518 757 943.

80025 62 176 333 86 409 529 35 679 81142 329 501 654 771 75 844 82189 267 89 338 90 431 521 43 640 734 83259 304 526 672 81 792 845 95 902 49 78 84157 234 57 380 94 689 755 92 846 85019 45 84 211 39 55 74 313 454 547 633 860 71 931 86027 52 364 497 649 782 84 911 87052 62 110 54 55 67 295 425 504 23 57 741 88085 207 313 21 69 587 655 890 115 25 209 324 472 590 93 99 662 85 711 50 802.

20007 49 54 179 298 343 420 39 84 667 752 90013 209 91 303 427 698 743 67 87 89 875 935 43 91 91121 44 80 258 60 312 93 432 664 86 809 984 92000 184 215 46 92 301 65 95 486 506 12 673 706 811 29 930 80 93035 63 100 24 59 328 84 570 600 13 94019 216 77 314 75 92 500 33 72 75 80 702 20 864 95164 71 201 20 52 374 510 60 889 96019 64 189 201 3 10 463 582 84 682 813 36 38 933 91 97095 111 35 293 567 755 96 837 40 910 96 98030 79 359 87 441 62 503 9 646 58 96 712 60 921 63 99046 51 310 19 25 96 449 510 77 88 710 966 82.

100120 39 41 94 284 614 27 41 875 946 64 68 101116 93 497 505 69 661 724 800 91 916 102111 71 85 226 71 321 42 98 418 542 624 709 71 910 85 103139 51 336 77 476 624 38 85 822 65 955 75 82 104021 206 12 308 92 444 50 65 84 97 525 55 679 708 28 803 97 904 39 105014 20 54 155 80 230 64 623 44 92 747 56 836 106080 92 120 98 251 563 71 80 802 107037 100 30 221 85 386 400 529 600 28 764 74 85 108067 355 665 725 806 913 91 109130 58 94 367 408 502 689 751 87.

110004 11 40 92 132 47 92 94 225 38 82 485 595 606 73 87 783 890 909 111017 49 98 163 71 2119 20 91 342 560 648 50 79 750 82 864 112200 327 71 581 83 96 648 49 64 703 43 843 97 935 113029 47 99 123 268 322 406 556 634 81 705 67 97 898 904 33 114100 52 67 202 86 321 29 53 57 670 76 95 752 802 31 909 115028 59 134 38 97 225 456 516 33 74 712 53 816 80 87 936 116012 55 138 43 88 338 87 545 66 644 54 75 756 857 73 86 972 117064 115 72 41 331 485 88 556 665 99 835 905 46 118042 43 222 56 314 77 417 554 85 801 40 42 917 18 69 74 119188 238 51 318 95 410 529 603 41 81 731 48 97 890.

120026 40 170 85 217 50 345 76 404 21 51 595 641 58 721 892 901 35 78 121146 226 35 46 55 83 341 57 433 656 64 69 726 802 19 28 99 902 6 72 83 122000 32 44 78 318 637 90 763 96 832 906 123011 26 111 52 210 94 331 423 72 523 54 57 663 89 812 45 908 36 124000 18 27 34 76 100 5 214 325 449 503 29 651 67 841 997 125119 30 300 84 432 522 41 73 614 775 80 63 83 937 86 126075 104 399 454 91 685 95 836 94 937 83 127039 60 77 85 107 210 73 85 300 36 37 490 550 842 62 72 96 946 47 58 128042 46 92 917 62 70 94 378 91 412 636 83 723 60 951 67 129092 140 49 69 374 404 38 620 34 717 64 839 65.

130028 87 304 510 93 408 28 63 83 566 771 844 131111 95 285 302 20 80 456 60 506 7 606 64 892 132072 262 403 42 63 710 15 816 133065 93 169 90 221 25 73 447 82 680 728 50 81 811 134009 129 34 85 232 319 408 520 49 50 60 86 771 868 135014 51 58 95 110 39 60 69 96 203 366 589 602 30 32 66 72 860 136044 147 58 99 224 46 65 300 434 43 501 75 671 85 711 924 89 137226 86 323 74 509 19 684 92 94 138055 65 403 608 75 708 10 10 37 959 139050 166 218 85 95 306 25 43 86 427 94 576 87 642 84 711 36.

140086 90 335 526 696 755 81 815 975 141012 14 198 236 372 534 611 821 37 47 142067 158 225 315 39 41 470 598 746 826 933 143045 313 499 576 639 828 144060 89 248 306 52 425 512 91 747 821 72 957 145000 34 62 80 134 74 286 94 98 309 51 61 460 93 520 674 726 836 80 908 76 146047 67 173 209 552 57 658 90 779 865 147116 36 243 303 23 58 92 526 64 96 728 96 910 148166 89 207 5 264 457 564 620 806 11 907 149013 46 168 77 267 392 413 543 71 81 661 753 925.

150276 345 =20 604 31 734 51 87 886 902 29 151134 248 344 71 499 668 744 807 14 826 65 931 152088 94 105 206 93 315 54 580 87 623 63 55 709 899 999 153098 228 79 318 20 690 97 713 33 832 912 26 41 52 154163 77 584 653 799 859 90 929 155039 76 120 202 34 95 413 558 79 90 621 784 156006 179 237 56 487 513 654 723 820 76 914 157014 134 69 234 307 72 411 542 63 82 666 99 735 98 804 79 904 15 23 25 65 158055 66 73 530 728 65 828 917 51 159163 90 323 40 454 542 698 709 15 817.

160042 253 309 438 89 90 568 854 928 50 161016 54 67 103 202 15 90 366 75 415 58 71 519 49 66 87 775 907 72 162315 23 55 90 529 79 722 55 837 70 943 78 163028 95 162 411 17 67 545 625 950 58 96 164023 25 31 35 55 150 257 97 331 70 479 619 91 709 18 97 850 165144 48 60 94 336 95 446 67 78 519 731 94 806 79 901 166005 8 303 39 431 586 693 700 29 877 167071 370 72 561 75 696 708 31 904 16 39 62 99 168043 157 64 80 88 246 321 61 422 607 34 56 702 32 832 954 71 169088 99 157 240 76 87 309 34 38 401 16 39 75 512 48 76 88 625 39 80 845 48 81 92 923.

170049 128 34 260 73 90 93 358 463 72 84 600 15 94 724 27 64 90 818 58 917 171156 453 547 606 12 21 79 727 86 839 45 87 901 37 172004 96 112 35 247 323 78 418 57 81 547 68 604 770 87 98 844 173025 32 48 717 35 229 88 91 400 24 46 89 584 647 862 68 990 174024 26 48 52 75 119 320 48 83 477 579 632 62 75 760 871 175016 74 106 7 10 224 369 77 667 705 915 23 176008 118 36 95 245 69 355 76 497 613 98 723 32 99 841 48 67 904 177030 58 85 130 39 233 468 530 67 76 689 775 837 87 98 972 178022 153 215 99 316 506 95 604 764 91 850 980 179212 42 428 529 658 835.

180017 29 44 92 194 242 47 551 711 74 834 953 181013 68 234 62 565 66 652 56 85 906 34 182020 91 104 73 84 92 93 269 392 416 79 94 540 59 775 86 901 183019 71 106 231 53 60 71 84 355 71 418 595 671 184009 48 150 239 72 94 317 40 506 612 71 701 97 879 927 185078 91 181 205 69 340 455 534 58 714 47 96 808 20 76 186015 37 83 391 545 654 821 36 945 76 187026 97 150 66 86 342 468 532 66 707 78 899 973 93 188076 180 98 300 427 534 600 98 696 724 40 803 20 45 95 925 189003 49 184 251 52 74 91 322 92 470 510 26 32 827 98 932 41.

190033 134 43 79 86 222 370 401 42 67 85 90 536 62 953 191029 55 138 386 412 26 92 525 59 62 78 94 615 99 748 802 37 192059 88 159 67 76 88 90 217 98 312 415 80 86 529 631 70 826 71 913 76 193005 88 121 61 86 326 37 711 21 82 88 98 881 915 194205 50 637 767 806 62 985 195165 89 254 86 344 462 735 969 196270 363 98 468 501 21 32 607 25 36 37 73 769 79 878 92 997 197037 78 292 302 87 433 505 736 875 79 93 952 73 198007 86 107 9 27 28 223 60 84 310 454 78 84 571 641 713 33 830 921 199016 96 112 39 61 238 55 57 397 409 99 573 641 59 715 49 69 809 913.

200005 141 82 311 65 400 20 36 84 85 516 48 602 740 59 842 96 901 55 201013 187 247 321 26 51 467 81 516 45 667 723 31 45 202109 38 47 227 75 336 429 60 97 648 69 783 822 966 203063 80 308 75 78 92 275 81 314 19 44 67 404 15 59 65 561 62 91 626 865 903 204016 81 126 260 63 356 59 97 570 83 607 93 746 94 856 914 18 205043 61 146 92 247 51 362 601 99 771 875 949 56 89 206058 71 121 55 95 205 7 49 72 305 6 19 48 416 67 583 755 97 806 9 971 77 78 207004 34 67 88 177 279 406 528 29 610 89 738 87 856 96 988 91 208007 31 75 101 16 34 71 214 30 72 316 65 69 408 25 615 68 778 801 44 98 937 95 209089 194 300 10 408 28 52 65 75 516 30 40 45 61 763 986.

ספארט-פלאץ
העלענאוו
— ווי —
אויף
היינט, מיטוואך, דעם 12 אויגוסט, 8 א זייגער אין אָוונט ביי א בעלויכטענעם טאר קומען פאר
מאטאציקל-ווישטשיגעס
ראווער-געיעגעז || פארענווייזער אמעריקאנער וועט-לויף
א״יז-שעה׳דיגער
— אויפ׳ן צעמענט-טאר
1-טע פערמעסטונגעז וועגען דער מייסטערשאפט פון דער לאדזער וואיעוואדזטווא פאר
מאטאציקליסטעז
אויפ׳ן זשוזשל-טאר
„Dirt-Track"
פרייזען פון די פלעצער: לאָזשע – 3 זל., טריבונע – 2.50, טאראסען – 2 זל. איינגאנג פאר דערוואקסענע – 1.50, פאר שילער און מיליטער – 1 זל.

ספארט-געזעלשאפט
„UNION"

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאָזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראָך ווערט גרויס צווי ווי א מענשען-קאָפּ, אָדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם בויך און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס חערט צו בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל געמאכטע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראָפעסאָרען מיט מיינע בע-האנדלונג און דייטשן פראָפעסאָר

דאָקטאָר בראָכורעווינג בעזאמונגען זיבער דעם שוארצמן און געטעהרליבסטען ברוך. אויך פאר הויקערס ליימונגען מיט הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פוס און פלאט-פוס ספעציעלע אמנלאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאָקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בהמאג און פון 3 ביז 7 אין אוונד.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאָס פערזענליכע ערפינדען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאָמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראָפעסאָרען: פראפ. ד״ר באראנטש, פראָפ. דר. י. מא-רישלער, פראָפ. ד״ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן טערזיבערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.
דעם געעהרטען ספעציאל. ה׳ י. ראפאפארט, דיר. פון ארטאפעדישען אנשטאלט אין לאדז, וואלטשאנסקא 29, פראנט 2 שטאק, דריק איך אויס עפענטליך מיין הארציגע דאנקבארקייט פאר זיין אנלעגען מיר דעם ספעציעלען ארטאפעדישען הייל-גארסעט פון זיין מעטאדע, וועלכע האט מיך אויסגעהיילט געגענזייטיג. ס׳האט מיר געדראהט צו פראצען דער רוקען צוליב׳ן הויקער און יעצט בין איך געזונד און בין פעהיג צו דער ארבייט

Dr. M. Morgenroth, sędzia apelacyjny.

שוין ערשינען דער אויגוסט-נומער
פון דער לאדזער צייטשריפט פאר ווירטשאפטליכע, געזעלשאפטליכע און קולטורעלע פראגען
„אילוסטרירטער פוילישער מאנטשעסטער"
אונטער דער רעדאקציע פון אלי בארוכין
מיט ארטיקלען פון: פראָפ. ד״ר מ. באלאבאן, ד״ר פ. פרידמאן, פרעזעס יוליוש לעווענשטיין, סטאראסטע אלעקסי רזשעווסקי, נ. שפעט, אסקאר בערמאן, מאגיסטער יוזעף ליטווין, ערענבורג, אלי בארוכין און פיל אנדערע.
דער נומער איז רייך אילוסטרירט. פרייז 50 גר.
צו בעקומען ביי אלע צייטונגס-פערקויפער.

א קינסטליכע
צאהן-גומען
אויף קויטשוק איז געפונען געווארען אויף דער סטאציע זגיערזש. אדרעס, ביי וועמען דאָס געפינט זיך איז צו ערפאהרען געגען אנאנס-קאסטען אין אדמיניסטראציע פון „נ. פאלקסבלאט". 4936

ווי לאנג נאך וועט איהר אזוי ליידען
פון שווייס פון פיס, אז פאר 30 גראשען קענט איהר דאס בעזייטיגען. קויפט נאָר דעם ריכטיגען פראשעק „ראדיקאל", דאס קענט איהר נור בע-קומען ביים צייטונגס-פערקויפער גאלדבערג, פיעטריקאווער 21, אויך קענט איהר בעקומען זעהר א גוט מיטעל צו ארטשיסקעס.

Dr. M. Lerner
קינדער-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
זאכאדניא 64, טעל. 113-09
נעהמט אן פון 3–5 נאכמיטאג. 4279

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHETA
26 זגערזשער 26
היינט און וויימערע טעג!
דער גרעסטער פילם פון דער וועלט
„ATLANTIC"
אין די הויפט-ראָלען:
Madeline Carroll i John Lagden
דער פילם איז געשאפען אויפ׳ן גרונד פון אמת׳ע פאסירונגען. די קאטאסטראפע פון ים-ריז איז א גרויסע קלאנג-פילם-רעוואלוציע און ס׳איז אין איהם פערהאן די מורא פאר שרעק און טויט.
נעקסטער פראגראם:
דאס מעדעל פון מאנטפארנאס
אנהויב אין געוו. טעג 5 נאכמ. שבת, זונטאג 3 נאכמיטאג.
דער זאל ווערט מעכאניש ווענטילירט

א זעהר גרויסער אויסוואהל פון
אלערליי
ראהמען
צו בילדער, שפיגלען, און גארדינען
אויך פערטיגע גראהמטע
בילדער
עמפפעהלט די בעוואוסטע ראהמען-פאבריק פון
י. צוויליך,
נארוטאוויטשא 11 (אין הויף), טעל. 153-35

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאָר פאר ווענערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט ראסמעטיק.
-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד. --
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
– בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. –
וויזיט 3 זל.

DR. MED.
Haltrecht
ספעצ. ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקה., נעמט אן פון 6 ביז 8.30 און זונטאג פון 9 ביז 12 בייטאג.
פיעטריקאווער 10
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען.

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג-אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאָן 134–72
נעמט אן פון 3–4 נאכמ. און פון 7–9 אוועגד.

ס׳זענען נויטיג
אנ׳אונטער מאשינער
אויספרעסער און א האנד-נייהער צו מענער-מאגאזין ביי פרענק, וסכאדניא 25.

א לערן-מיידעל
ווערט געברויכט צו דאמען-קאנפעקציע.
בר זשעזשינער 11, פראנט, 2. שט., לינקס׳ לעצטע טיר, וואהנ. 9.

א קוואליפיצירטע וועש-נייהערין
ווערט געברויכט ביי רובינאוויטש, אלטער מארק 14.

געלעגענהייטליך
צום פערקויפען
1 זינגער נייפמאכמא-שינע נייער סיסטעם
1 אוניאן אבערלאָק-מא-שינע, ניי
1 קאסע-שראנק „ווינא"
ערפאהרען טעל. 142-00.

ס׳ווערט געזוכט
אבערלאק-
מאשין-נייהערינס
ווי אויך אויף האנד צו סוויטערס. צו ערפאהרען ביי ש. וואכטער וואלבארסקא 18.

קוואליפיצירטע
אבערמאשינער
און אונטערמאשינער, אונ-טערפרעסער, ווי אויך האנדנייהערינס קענען זיך מעלדען ביי ליפער, גדאנסקא 6, 2-טער שט.

„SANATO"
כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט
אגראראווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג
ד״ר מעד. ש. איינער, ד״ר מעד. י. בוים, ד״ר מעד רייטלער-סוריאנסקא ד״ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד״ר מעד. י. פאלאסאוו
כירורגישע אפטיילונג פון ד״ר מעד. מ. קאנטאר
עמפפאנגס-שעה׳ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.
אויגען-אפטיילונג פון ד״ר מעד. י. קראוש
עמפפאנגס-שעה׳ן פון 11 ביז 12 נאכמיטאג.

Dr. med.
J. LUBICZ
כירורג-ארטאפעד
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
צוריקגעקעהרט
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער אייגענע פראצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: הקלאדקעס אויף פ׳לאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארסעטען א. ז. וו.
נעמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

יעדער איינציגער
האט זיך איבערצייגט, אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען אז״וו צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

וואַרפט נישט אוועק
קיין אויסגעברענטע
זשארובקעס
פאר יעדע אלטע זשארובקע בעקומט איהר א נייע געגען צוצאָהלונג פון א העלבען פרייז
ביי מ. זענדעל
פלאץ וואלנאשטשי 9
(רוג נאָוואָמיעסקא) טעל. 124-98

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאג
ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקה.
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אן פון 4–7 אווענד.

DOKTOR H. WOŁKOWYSKI
צוריקגעקעהרט
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע, אלע ארט אנאליזען, עלקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אוונד.
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

ד״ר ראבינזאָן
פארעמביע
גראנד-פענסיאנאט
נעהמט אן א גאנצען טאג.

Dr. MED. **H. LUBICZ**
ספ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
צענעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 142-13
עמפפאנגס-שעה׳ן 8–10, 12–2, און 5–8, זונטאג און יו״ט 9–1, פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

Dr. med. **G. GERSZTAJN**
ספעציאל-ארצט פאר אויגען-קראנקהייט
צוריקגעקעהרט
טראגוטא 12, טעל. 175-10.
נעהמט אן פון 11–1 און פון 7–8 אוו. 4157

Dr. Z. Rakowski
פאר אוירען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
קאנסטאנטינער 9 טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7, נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 5—7

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר׳ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ 60— „ „ „ „ „ 4 „
נאכ׳ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ 18— „ „ „ „ „ 8 „
פאר א מילימעטער-שורה: לויטער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 31.